

MENDEI HÍRADÓ

Önkormányzati tájékoztató 2025./I. szám

KEDVES MENDEI LAKOSOK!

2025. év első Mendei Híradóját tartja a kezében. Napjaink felgyorsult életében az időszakosan megjelent kiadványokat felváltotta az azonnali információmegosztásra történő igény. Ezen igényeknek megfelelően létrehoztuk a Mendei Híradó Hírlevelét, amelyre feliratkozva, a fontosabb eseményekről e-mailben tájékoztatjuk lakosainkat. Természetesen továbbra is jelen vagyunk a facebookon, illetve a weblapunkon is értékes információkat érhetnek el. További változás, hogy a Mendei Híradót csak azon lakosaink fogják nyomtatott formában megkapni, akik igénylik a jelen kiadványban megjelenő nyomtatványon, míg a többi olvasó digitális formában tudja majd elérni és tájékozódni az önkormányzatunkról.

2025-ben, immár 701 évesen is jelentős feladatok állnak előttünk. Az Önkormányzat ezévben mintegy 825 millió forintból gazdálkodik, ami szűkösen, elsősorban a működésünkre, a napi megélhetésre elég. *(számlák kifizetése, fizetések).* Minimálisan fejlesztést is ütemezünk, ami elsősorban pályázati pénzekből valósul meg. Az általános iskolához bevezető útszakaszt leaszfaltozzuk, illetve a temető előtti úton új aszfalttal szélesebb parkolási lehetőséget kívánunk biztosítani. Pályázatból tervezzük a járdaprogramunk folytatását, ami a Bercsényi utcát érinti pozitív elbírálás esetén. A településünkön néhány helyre új közvilágítási lámpákat helyezünk ki. A nyár folyamán a Zrínyi utcában vis maior támogatásból új támfalat építünk, megvédve a Bacsó Béla utcát és magáningatlant is. Három éves „TOP” pályázati programunk megvalósítása nyáron indul, amiből a három év alatt kulturális és egészségügyi programokat szervezünk. A következő 3 évben önkormányzatunk finanszírozza például a nyári iskolai tánctanulást, több tematikus kirándulást, színházi előadás lesz gyerekeknek és felnőtteknek, de minden évben egészségügyi szűrőbusz is jön a településünkre. Az idén reményeink szerint két alkalommal is lesz szűrőbusz a lakosaink egészsége érdekében. A részletes programokról folyamatosan tájékoztatjuk Önöket. ►

POLGÁRMESTERI KÖSZÖNTŐ

Októberben új könyvet adunk ki a 700 éves Menderől, ami szintén Balogh Gábor munkája, de már csak nyomtatásra vár a Mendei Kisokos következő 3 kiadványa is.

Napok kérdése, hogy lakossági igényeket figyelembevéve kosárlabdázni – street ball – lehet majd a „Katlanban”, amit igény esetén újabb palánkokkal lehet bővíteni. Önkormányzatunk továbbra is felkarolja a sportolni vágyók igényeit, így biztosítja a labdarúgókon kívül a Mendei Sport Egyesület részére is a ping-pongozáshoz, minigolfozáshoz az önkormányzati ingatlanokat. Ezen kívül rendelkezésre áll településünkön fitness park és teniszezési lehetőség is. A gyalogolni vágyók részére

az év második felében is több túrát szervezünk. Kérem, éljenek ezekkel a lehetőségekkel. Idén tavasszal vezetéstechnikai tréning szervezésében is részt vettünk, amit a jövőben is kívánunk folytatni a motorosok biztonsága érdekében.

A Mendei Híradó belső oldalain találkozhatnak az önkormányzat 2025. év II. félévi programtervével. Az idén még kettő kiemelt rendezvényt tervezünk, a Családi Napot június 14-én és a Szüreti Mulatságot október 4-én, amelynek sztárvendége az R-Go lesz. Ezekén kívül minden érdeklődőt szívesen látunk tervezett programjainkon.

Kaszanyi József
polgármester

Testületi hírek

Mende Község Önkormányzatának képviselő-testülete a Mendei Híradó megjelenéséig három testületi ülést tartott.

A három ülésen 8 rendeletet és határozatot fogadott el.

- Többek között rendeleti formában elfogadta a 2025. évi költségvetését és a 2024. évi zárszámadását. A törvényi lehetőségeket figyelembevéve módosította a behajtási engedélyek rendjét.
- Határozatban támogatta az óvoda új csoporttal történő működését, pályázatot adott be az idei tűzifa programra, úthenger beszerzésére az utak karbantartásához és a járási program keretében kamerák és egyéb közlekedésbiztonsági eszközök beszerzésére.

- A testület elfogadta a 2025-2029 közötti gazdasági programját, valamint ugyanezen időszakra a belsőellenőrzési stratégiáját.

A képviselő-testület jegyzőkönyvei megtalálhatóak a www.mende.hu weboldalon.

Dr. Mona Gyula
címzetes főjegyző

Hírlevél

Tisztelt Mendei Lakosok, Mende Község Önkormányzata a www.mende.hu weboldalt új hírlevél funkcióval egészíti ki. A weboldalon található linke kattintva tud feliratkozni a hírlevélre. (Jobb oldal @ jel)

A feliratkozott személyek részére az önkormányzat folyamatos tájékoztatást nyújt a településen történekről, programokról, fontosabb tudnivalókról.

Dr. Mona Gyula
címzetes főjegyző

KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓK

Igazgatási szünet

Értesítjük a Tisztelt Lakosságot, hogy az alábbi időpontokban igazgatási szünet miatt a **Polgármesteri Hivatal ügyfélfogadása szünetel:**

2025. július 21–augusztus 1-ig, az első ügyfélfogadási nap augusztus 4.

2025. július 21–25-ig: anyakönyvi esemény (haláleset) esetén Forgács Melitta hívható a 30-263-7229 telefonszámon,

2025. július 28–augusztus 1-ig: anyakönyvi esemény (haláleset) esetén Mladoniczki Viola hívható a 20-254-9711 telefonszámon,

2025. augusztus 21–29-ig: anyakönyvi esemény (haláleset) esetén Tóth Mónika hívható a 30-589-7246 telefonszámon.

Az első ügyfélfogadási nap szeptember 1.

Dr. Mona Gyula
címzetes főjegyző

Tisztelt Mendei Lakosok!

Mende Község a Mendei Híradó c. kiadványát, valamint az önkormányzat egyéb kiadványait, szórólapjait az elkövetkező időszakban azon lakosainknak fogjuk nyomtatott formában megküldeni, akik ezt igénylik az alábbi nyomtatványon.

Természetesen az újság elektronikus formában továbbra is elérhető lesz a település weboldalán (www.mende.hu), illetve a település hírlevelére feliratkozott személyek e-mail formájában automatikusan megkapják.

Nyilatkozatukat kérjük, hogy 2025. július 15-ig juttassák el a Mendei Polgármesteri Hivatalba, vagy elektronikusan a mende@mende.hu email-címre.

Kaszanyi József
polgármester

Háziorvosi és fogorvosi szabadságok 2025. nyár

Július 1-e Semmelweis nap, így központi ügyelet lesz 24 órában.

I. számú háziorvosi rendelő Dr. Dóczi Ildikó
2025. július 07-től 20-ig lesz szabadságon,

II. számú háziorvosi rendelő Dr. Kereszturi Imre
2025. július 21-től 29-ig lesz szabadságon.

A rendelések a megszokott időben és helyen, egymás helyettesítésével lesznek ellátva.

Fogorvosi rendelés: Dr. Bekker Kitti
2025. augusztus 15-24-ig lesz szabadságon.

Fogorvosi ügyelet: Budapest, Szentkirály utcában érhető el.

Dr. Mona Gyula
címzetes főjegyző

NYILATKOZAT

Név:

Lakcím:

Kérem, hogy az önkormányzat kiadványait továbbra is nyomtatott formában küldjék meg részemre.

Mende, 2025.....

aláírás

KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓK

Egészségügy:

Dr. Bekker Kitti fogorvos

+36 29 751 815

+36 30 674 2422

Dr. Dóczi Ildikó háziorvos

+36 29 745 629

Dr. Kereszturi Imre háziorvos

+36 29 743 207

+36 30 155 8870

Mendei Gyermejjóléti és Családsegítő Szolgálat

+36 29 438 025

Védőnők

+36 29 737 726

Gyógyszertár:

Állomás u. 1.

+36 29 438 036

Intézmények

Mendei Géza Fejedelelem Ált. Iskola

+36 30 541 5490

Mesevár Óvoda - Bölcsőde

Falusi óvoda

+36 29 439 137

Bölcsőde

+36 29 738 504

Pusztaszentistváni óvoda

+36 29 738 404

Könyvtár

+36 30 163 7033

Mendei Polgárőr Egyesület

+36 30 441 5027

Közvilágítás hibabejelentés

anita@mende.hu

+36 29 438 001/18 mellék

Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt

+36 40 180 124

Hibabejelentés:

+36 70 681 6013

Állatorvos:

Dr. Popovics László

+36 20 555 8264

Mende, Fő u. 46/a.

csütörtök: 16.00–18.00

szombat: 08.00–11.00

Területileg illetékes okmányiroda:

Nagykátai

2760 Nagykatá, Dózsa György út 3.

+36 29 440 035

Időpontfoglaláshoz hívja a 1818-as telefonszámon a 3.1 menüt választva. Amennyiben rendelkezik ügyfélszámmal, abban az esetben elektronikusan is foglalhat időpontot az okmányirodába az alábbi elérhetőségen: <https://magyarorszag.hu/>

Nagykátai Járási Hivatal

2760 Nagykatá, Dózsa György út 2.

+36 29 641 130

nagykata.jaras@pest.gov.hu

Mendei Polgármesteri Hivatal

Mende, Fő u. 14.

+36 29 438 001

mende@mende.hu,

bejelentés@mende.hu

Ügyfélfogadás:

hétfő: 8.00–18.00

szombat: 8.00–16.00

péntek: 8.00–12.00

jegyző ügyfélfogadása:

péntek 8.00–12.00

Közzet megfizetés:

Rendőrőr: Sülysáp, Malom u. 1.

+36 29 640 400

Oázis Idősek Otthona:

2235 Mende, Fő út 15.

+36 30 555 9625

egyhazi@oazismende.hu

+36 29 638 600

Posta:

2235 Mende, Fő u. 19.

+36 29 638 041.

KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓK

INTÉZHETŐ ÜGYEK:

Többek közt a lejárt okmányok cseréje, például

- személyi igazolvány
- útlevél
- jogosítvány
- lakcím
- diákigazolvány

(Illetékfizetésre csak bankkártyával van lehetőség.)

2025. június 14. szombat

12:00–16:00 óra

MENDE KATLAN

Családi Nap

WWW.KORMANYABLAH.HU

Köszönetnyilvánítás

Mende Község Önkormányzata elkezdte az állatorvosi rendelő mögötti híd felújítását. A híd hamarosan elkészül. Ezen újság hasábjain szeretnénk megköszönni László Ferenc segítségét, aki a híd egészéhez a vasanyagot ingyenesen biztosította, Hajnal József segítségét a szállításban, továbbá szeretnénk megköszönni Ribai István lakatos segítségét, valamint Gecser István alpolgármester segítségét, aki az egész híd újjáépítésének munkálatait koordinálta.

Kaszanyi József

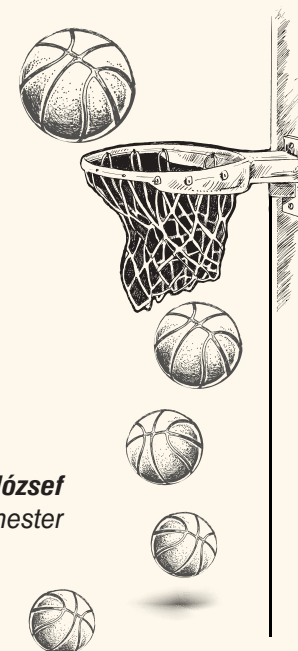
polgármester

STREETBALL A KATLANBAN

Mende Község Önkormányzata a Katlanban 1 db kosárlabda palánk felállításával lehetőséget kíván biztosítani a streetball iránt érdeklődőknek. Igény esetén újabb palánkokat fogunk kihelyezni.

Kaszanyi József

polgármester

Helyi humán fejlesztések Mendén
2025. február 17.

Mende Község Önkormányzata Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz keretében benyújtott TOP_PLUSZ-3.1.3-23-PT1-2024-00033 azonosítószámú „Helyi humán fejlesztések Mendén” című támogatási kérelme pozitív elbírálásban részesült. 75 millió forint vissza nem térítendő európai uniós támogatásból, a Széchenyi Terv Plusz program keretében valósul meg.

Mende Község Önkormányzata a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz keretén belül Helyi humán fejlesztések tárgyú felhíváson 75 millió forint vissza nem térítendő támogatást nyert.

A projekt célja egy élhetőbb település kialakítása, a főváros népesség elszívó hatásának mérséklése megfelelő infrastruktúrával és szolgáltatásokkal, vonzó programlehetőségekkel. A projektben tervezett tevékenységek, több éven át, a hátrányos helyzetű lakosság számára kínálnak ingyenes programlehetőségeket, ezen belül a nőknek, időseknek, valamint a gyermekeknek. További cél a társadalmi csoportok közti különbségek mérséklése a lakosok között, az egyenlő esélyű hozzáférés a szolgáltatásokhoz és a programokhoz.

Az elnyert támogatásnak köszönhetően számos program valósul meg, amely biztosítja a célcsoportok elérését.

A projekt megvalósításában két helyi civil szervezet is szerepet vállal, akik szakmai tudásuk és a közösségben vállalt fontos szerepük hozzáadásával segítik a programok megvalósítását. A programok között kiemelt szerepet kapnak a tematikus kirándulások, a tánc tábor, a gyermekszínház, az információs nap, a ping-pong, a Hungarikum Napja és a Szüreti Bál. A hagyományörzés fontossága érdekében a településről Falukönyv és a Mendei Kisokos 3 kerül kiadásra, valamint elkészül a Mende Film. Az egészségmegőrzést és a prevenciót előtérbe helyezve szűrőbuszos vizsgálatok valósulnak meg.

A fejlesztés eredményeként olyan célkitűzés valósul meg a településen, amely kiemelt figyelemmel fordul a társadalmi kohézióhoz, a közösség megújításához, a helyi identitás erősítéséhez, valamint javulást eredményez a település népességmegtartó képességében.

A projekt tervezett befejezése 2028. január 31.

A projektről bővebb információ a www.mende.hu oldalon olvasható.

További információ kérhető:

Név: Nyáriné Szücsi Anita

Telefon: 06/30-149-0292

e-mail: mende@mende.hu

GRATULÁLUNK!

Civil közösségek támogatása a Magyar Falu Programban

Magyarország Kormánya a Magyar Falu Program keretében „Civil közösségi tevékenységek és feltételeinek támogatása” elnevezésű pályázat során a Mendei Hagyományok Ápolásáért Alapítványt 1 978 724 Ft összegű támogatásban részesítette. A pályázat lebonyolító szerve a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. Az Alapítvány a támogatás összegét a rendezvényekhez és fellépésekhez szükséges hangtechnikai eszközök, fellépő ruhák és kiegészítők vásárlására fordítja.

Béres Dániel
elnök

Ezúton gratulálunk Pálincás Ferencnek, a Pest Vármegyei Polgárör Szövetség elnöke a Polgárör Mozgalomért végzett munkájáért platina fokozatú elismerő oklevélben részesített.

Kaszanyi József
polgármester

Szeretettel gratulálunk az idén aranylakodal-mukat ünneplő házaspároknak!

Borbás János István és Balogh Eszter Erika

(1975. 01. 18.)

Vágner Mihály és Dosztál Erzsébet

(1975. 09. 13.)

Balog László és Kriskó Erzsébet

(1975.09.27.)

Kaszanyi József
polgármester

Civil közösségek támogatása a Magyar Falu Programban

Magyarország Kormánya a Magyar Falu Program keretében „Civil közösségi tevékenységek és feltételeinek támogatása” elnevezésű pályázat során a Mendei Óvodásokért Alapítványt 1 880 305 Ft összegű támogatásban részesítette. A pályázat lebonyolító szerve a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. Az Alapítvány a támogatás összegét a Mende Mesevár Óvoda-Bölcsőde intézménybe járó gyermekek részére játékok beszerzésére fordítja, ezen összegből csúszdás ugrálóvárat, gokartot, futóbiciklit és kosárpálankot vásárolunk.

Laukóné Dolányi Ildikó
elnök

Tisztelt Lakosok!

Tájékoztatam Önöket, hogy Mende Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2025. május 9. napján megtartott ülésén az alábbi rendeletet fogadta el:

Mende Község Önkormányzat Képviselő-testületének 10/2025. (V.20.) önkormányzati rendelete a település egyes területeire való behajtás rendjéről és a fizetendő díjakról.

A BEHAJTÁSI ENGEDÉLY IGÉNYLÉSÉRE VONATKOZÓ FŐBB SZABÁLYOK

A behajtási engedélyek kiadása iránti kérelmet írásban a polgármesterhez kell benyújtani – kérelmező céljának megfelelő – az rendelet 1. számú, 2. számú vagy 3. számú melléklet szerinti igénylőlapján.

A kérelmező köteles a kérelem bejelentésével egyidejűleg a behajtási díj befizetésének igazolását vagy azok másolatát mellékelni.

Elektronikus benyújtás esetén a mellékleteket elektronikus formában kell mellékelni. (email: mende@mende.hu)

A polgármester a kérelmet megvizsgálja és amennyiben a rendelet előírásainak megfelelő, a díj befizetését követően az engedélyt 8 napon belül kiadja.

A behajtási hozzájárulás az adott kérelemben megjelölt járműre, járművekre, névre, útvonalra és időtartamra szól. A behajtási hozzájárulás nem ruházható át. A behajtási hozzájárulásnak tartalmaznia kell:

- a) gépjármű forgalmi rendszámát,
- b) a megengedett legnagyobb össztömeget, melyet a hozzájárulással rendelkező jármű nem haladhat meg,
- c) az érvényesség időtartamát,
- d) a korlátozott forgalmú övezet, korlátozással terhelt út megnevezését,
- e) a jogcímet,
- f) szükség esetén a megközelítési útvonalat.

A BEHAJTÁSI ENGEDÉLY DÍJAI ÉS EGYÉB FELTÉTELEI

A behajtási engedély kiadásáért a kérelmezőnek az önkormányzat javára, az önkormányzat által fenntartott korlátozással védett helyi közútjaira történő behajtás esetén díjat kell fizetnie. **A telekingatlanra történő eseti - maximum 4 nap időtartamra - áru- és anyagszállítás esetén az ideiglenes behajtási engedély díjtételei:**

a) Magánszemély esetén:

- aa) 5-12 tonna össztömeg
3 000 Ft/4 nap
- ab) 12-20 tonna össztömeg között
6 000 Ft/4 nap
- ac) 20-30 tonna össztömeg között
10 000 Ft/4 nap
- ad) 30 tonna felett össztömeg
15 000 Ft/4 nap

b) Gazdasági társaságok, egyéni vállalkozás esetén (továbbiakban: cégek):

- aa) 12 tonna össztömeg
4 500 Ft/4 nap
- ab) 12-20 tonna össztömeg között
9 000 Ft/4 nap
- ac) 20-30 tonna össztömeg között
18 000 Ft/4 nap
- ad) 30 tonna felett össztömeg
27 000 Ft/4 nap

ÉVES ÁRUSZÁLLÍTÁSI-SZOLGÁLTATÁSI BEHAJTÁSI ENGEDÉLYHEZ FIZETENDŐ DÍJ GÉPJÁRMŰVENKÉNT A KÖVETKEZŐ:

- aa) 1 tehergépjármű esetén 12 tonna össztömeg
60 000 Ft/év
- ab) ezt követően minden további tehergépjármű után
12 000 Ft/év
- ac) 12 tonnát meghaladó tehergépjármű esetén tehergépjárművenként
400 000 Ft/év

A behajtási engedély megadott névre, időtartamra és rendszámú tehergépjárműre szól. A behajtási engedély át nem ruházható, a tehergépjármű tulajdonváltása esetén az engedélyt ismételten a fenti díjazás megfizetése mellett újra kell kérni. Mende községben bejelentett székhellyel vagy telephellyel rendelkező gépjármű tulajdonosokat, üzembentartókat 50 % díjkedvezmény illeti meg az éves díjból.

10 m² FELETTI ÉPÍTKEZÉSHEZ

(építési engedélyhez, bejelentésköteles építési tevékenységhez kapcsolódó, új önálló rendeltetési egység létrehozása, építése esetén) behajtási hozzájárulás megszerzésének díjmértéke rendeltetési egységenként:

- a) magánszemély esetén **80 000 Ft/egység/év**
- b) cégek esetén **4 lakóegységig 400 000 Ft/év**
4 lakóegység felett egységenként további 100 000 Ft

Kereskedelmi, szolgáltató tevékenységhez kapcsolódó behajtási hozzájárulás megszerzésének díjmértéke rendeltetési egységenként

- a) **20 tonna alatt 150 000 Ft/év**
- b) **20 tonna felett 300 000 Ft/év**

A jelenleg kiadott éves behajtási engedélyek – lejáratú időtől függetlenül 2025. június 30-ig érvényesek.

TÁJÉKOZTATÁS EGYÉB FONTOSABB RENDELETEKRŐL:

Mende Község Önkormányzata Képviselő-testületének 11/2023. (IX. 25.) önkormányzati rendelete a temetőkről és a temetkezésről
Mende Község Önkormányzata a temető fenntartására vonatkozó törvényi kötelezettségéről temetőgondnok és saját hivatalának bevonásával gondoskodik.

A temetési helyek használatáért megváltási díjat kell fizetni az alábbiak szerint:

SÍRHELY MEGVÁLTÁSI DÍJ:

Egyes sírhely esetén	20 000 Ft/25 év
<i>(beleértve az urnasírhelyet is)</i>	
Kettes sírhely esetén	40 000 Ft/25 év

URNAFAL MEGVÁLTÁSI DÍJ:

Egyes urnafülke	60 000 Ft/10 év
Egyes urnafülke	100 000 Ft/20 év
Kettes urnafülke	200 000 Ft/20 év
- Egyes urnafülkébe maximum 2 db urna elhelyezése, kettes urnafülkébe maximum 4 db urna elhelyezése megengedett. Minden egyes urna urnafülkébe történő behelyezési költsége a másodiktól, illetve dupla fülke esetén a harmadiktól 30.000.-Ft/db. A megváltási időszak a már fülkében lévő urna megváltási idejével megegyezik, azonban a hozzátartozó dönthet a fülke újra váltásáról.**

A ravatalozó használati díja 10 000 Ft/temetés. A ravatalozó hűtőkamra használata, amennyiben - ravatalozó használati díj fizetésére nem kerül sor - 6 000 Ft/nap.

Temető zöldterület kezelési feladatainak ellátásához történő hozzájárulás 24 000 Ft+áfa összesen 30 480 Ft/25 év, amit a Mendevíz Nonprofit Kft. részére, mint a temető karbantartási feladatainak ellátójának kell megfizetni.

Fát, cserjét a köztemető területén magánszemély nem ültethet. Ez alól kivételt képez a sírra ültetett az az örökzöld, amely teljes kifejltségében nem magasabb 1 m-nél, és átmérője nem több 0,5 m-nél.

Az 1 méter magasságot elérő, nem gondozott ültetvényeket a temető üzemeltetője eltávolíthatja és az eltávolítás költségeit a sír gondozására kötelezettel szemben megtérítheti.

KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓK

MENDE KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK 12/2023. (IX. 25.) ÖNKORMÁNYZATI RENDELETE A KÖRNYEZETVÉDELMEKRŐL

A rendelet megalkotását a község környezeti állapotának megóvása tette szükségessé. A rendelet a mezőgazdasági termelés során keletkező, a háztartási, valamint a tarló, az avar és kerti hulladék égetésével kapcsolatos szabályokat tartalmazza. A község levegőtisztaságának védelme érdekében szigorításra került az avar és kerti hulladék égetésére vonatkozó szabályozás a belterületi ingatlanok tekintetében, amely szerint

- (1) Avar és kerti hulladék megsemmisítése elsősorban komposztálással, illetve szelektív hulladékgyűjtéssel történhet.
- (2) Avart vagy kerti hulladékot égetni csak megfelelően kialakított helyen, vagyoni és személyi biztonságot nem veszélyeztető módon január 1. és május 31., valamint szeptember 1. és december 31. közötti időszakban lehet szerdán egész nap 8-18 óra és szombaton 7-10 óra közötti időtartamban lehet.
- (3) Az égetendő hulladék nem tartalmazhat ipari eredetű hulladékot műanyagot, gumit, vegyszert, festéket, illetve azok maradványait.

Június 1. – augusztus 31. közötti időtartamban a belterületi kerti és egyéb hulladékok égetése TILOS!

- (4) A ténylegesen használó, illetve a tulajdonos kötelessége az ingatlan telekhatára és az ingatlan előtt húzódó közút közötti járda, illetve zöldsáv úttestig terjedő teljes területének gondozása - beleértve az árok területe - a gyomok kiirtása, a fű szükség szerinti nyírása, a járdára kinyúló ágak és bokrok megfelelő nyesése.

Ezen területen tilos a vegyszer használat.

Egyúttal felhívom a figyelmet, hogy ezen égetéssel kapcsolatos szabályok csak az országgyűlés által elrendelt rendkívüli helyzet fenntartásáig érvényesek, mivel ezen időszak megszűnése után a törvény már nem ad lehetőséget az önkormányzatnak az avar és a kerti hulladék égetésének szabályozására, hanem országosan megtiltja.

Mende Község Önkormányzata Képviselő-testületének 14/2023. (IX. 25.) önkormányzati rendelete a közösségi együttélés alapvető szabályairól, valamint a közterületen történő szeszes ital fogyasztás szabályairól

A rendelet megalkotásának fő célja, hogy Mende község közigazgatási területén élő közösség együttélésének szabályait megállapítsa, elsősorban a közterületek használatára vonatkozó rendjének megőrzését és tisztán tartását kiemelve.

A közösségi együttélés szabályaival ellentétes magatartási formák:

- az ingatlan tényleges használója, illetve tulajdonosa nem helyez ki házszám-táblát (ennek hiányában helyrajzi számot jelző táblát),
- a község területén lévő közutat vagy közterületet hozzájárulás nélkül veszi igénybe vagy abban kárt okoz,
- az ingatlan tulajdonosa vagy tényleges használója az ingatlant nem tartja tisztán,
- az ingatlan kerítése, ennek hiányában a telekhatár és az útburkolat közötti területen nem végzi el a fű, a gyom levágását,
- közterületen építési, bontási anyag tárolása engedély nélkül,

KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓK

- avar vagy kerti hulladék égetése nem a kijelölt időszakban vagy időtartamban,
 - hangos zajjal járó építkezési, felújítási, zöldterület karbantartási tevékenység végzése a kijelölt időtartamon kívül,
 - 3,5 tonna össztömeget meghaladó járművet közterületen engedély nélkül tárol.
- A rendeletek teljes szövege megtekinthető a www.mende.hu honlapon.

Dr. Mona Gyula
címzetes főjegyző

2025. ÉVI TÚRÁK

A túrák sorát január 11-én az Újévköszöntő túra nyitotta. Kívánni sem lehetett volna kedvezőbb időjárást, szinte tavaszias időben tettük meg a Barina túra középső 11 km-es távját. (Közösségi ház-Csigási-Csikós tanya-Katona-völgy-Csigási-Közösségi ház). A túrák sorát 05. 18-án a madarak, fák napjához kapcsolódó, szintén Barina középső távú túra folytatta.

A 2025 MÁSODIK FÉLÉVBEN AZ ALÁBBI TÚRÁKAT TERVEZZÜK:

2025. 06. 21.	Szentivánéji lámpás túra
2025. 09. 27.	Hétmérőföldes csizma
2025. 10. 11.	Barina túra /3 táv:7, 11,17 km/
2025. 10. 31.	Halloween túra /a távok még előkészítés alatt/

Részletekért hívja az alábbi számot: 06 30 163 7033

Lekrinszki Helga
könyvtáros

2025. II. FÉLÉV PROGRAMTERV

IDŐPONT	PROGRAM	HELYSZÍN
2025. 05. 27.	Csehov kiállítás	Pusztaszentistváni Községi Ház (könyvtár)
2025. 06. 14.	Családi Nap	KATLAN
2025. 06. 21.	Szentivánéji Fejlámpás túra, tűzgyújtás	Pusztaszentistváni Községi Ház
2025. 08. 23.	II. Szent István napi piknik	Pusztaszentistváni Községi Ház
2025. 09. 06.	Márai 125 kiállítás	Pusztaszentistváni Községi Ház (könyvtár)
2025. 09. 13.	Sütiklub	Pusztaszentistváni Községi Ház
2025. 09. 27.	Magyar Népmese napja	
14.00 óra	Egy kondér népmese bábelőadás	Szabadidőközpont
	Hétmérőföldes csizma túra	
2025. 10. 11.	Barina túra	Pusztaszentistváni Községi Ház
2025. 10. 31.	Halloween Töklámpás túra	Pusztaszentistváni Községi Ház
2025. 11. 08.	Sütiklub	Pusztaszentistváni Községi Ház
2025. 11. 29.	Sütiklub Mézeskalács	Pusztaszentistváni Községi Ház
2025. december	Aventi hétvégék	Szabadidőközpont színházterme

Mende Község Önkormányzata kiemelt fontosságú ügyként tekint a település tisztaságának fenntartására, folyamatosan tisztítjuk a település útjait, árkait különösen a frekvenciált helyeken, de sajnálatos módon a szemeltelők mindig nagyobb aktivitást mutatnak.

Mende Község Önkormányzata 2025-ben is csatlakozott az országos akcióhoz. A településen a szemétszedés 2025. 04. 11-én pénteken zajlott. Az akcióban 62 fő (20 fő óvoda, 29 fő Iskola 3/b, MendeVíz Nonprofit Kft. 6 fő, 7 fő önkéntes) vett részt és 30 zsák hulladékot számoltak fel.

Megtisztításra került a Fő út egy része, az Állomás utca, Forrás-köz, Dolina-köz, Kilátó, Katlan környéke, Gárdonyi utca, Bölcsőde és Pusztaszentistváni állomás közötti terület.

A szemét nemcsak a település látképét rontja, hanem a talajt, vizet és a levegőt is súlyosan szennyezve, mindannyiunk életminőségére káros hatással van.

Nagyon köszönöm az önkéntesek munkáját és kérem Önöket, hogy a későbbiekben is támogassák munkájukat az egészséges környezet fenntartása iránti törekvéseinket.

Kaszanyi József
polgármester

Ismét sikeres elektronikus hulladékgyűjtés

Ez évben 2025. május 24-én tartottuk meg a szokásos éves elektronikus hulladékgyűjtést a közösségi ház udvarán. Az előző évekhez hasonlóan több köbméter hulladékot hoztak be lakosaink ezzel is

elősegítve a környezetünk terhelésének csökkentését.

Dr. Mona Gyula
címzetes főjegyző

Sütiklub a könyvtárban

Az idei évben két alkalommal találkoztunk és két olasz karneváli édességet próbáltunk ki. Az egyik, a migliaccio napolitano, ami Nápolyhoz, a másik a Donizetti torta (torta del Donizetti), aminek a keletkezése Bergamohoz köthető. Mindkét édesség helyi változatait egész Olaszországban készítik.

Általában, akik sütnék van több bevált receptjük, akár sós akár édes sütiről van szó és ezek kerülnek a családi asztalra.

De mindig lehet egy jobb recept vagy kiderülhet egy új ígéretes receptről, hogy kár volt kipróbálni.

Miért jó, ha jössz a sütiklubba? Jó a hangulat, finom sütitet sütünk, Te tanulhatsz tőlünk, mi tanulhatunk tőled. Továbbra is várjuk a kedvenc receptjeiteket sós, édes, egészséges verziók, helyi, nagymam receptje stb.

A következő alkalom 2025. 09. 13. (szombat) 14 órától lesz, ahol szintén egy olasz édességet, a rizstortát (Torta di riso) fogjuk kipróbálni.

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Lekrinszki Helga
könyvtáros

VIS MAIOR pályázat

Az Ebr42: 631178 azonosítószámú vis maior pályázat keretében 33 582 000 Ft összegű vissza nem térítendő támogatásban részesültünk, amelyből az Önkormányzat a Mende Zrínyi utca 40. számú ingatlan mögött található támfal helyreállítását fogja elvégezni. A projekt egyrészt a támfalon keletkezett repedések helyreállítását, valamint a károsodott utcaszakasz

és felszíni vízelvezetés rekonstrukcióját foglalja magába. A helyreállítás az építési engedélyezési eljárás lefolytatását követően azonnal megkezdődik.

Kaszanyi József
polgármester

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

KÜLFÖLDI EGYETEMISTÁK MENDÉN

2025. május 20-án immár másodszor köszönthettük településünkön az ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem Informatikai Kar Térkép-tudományi és Geoinformatikai Intézet külföldi hallgatóit.

A diákok Németországból, Görögországból, Spanyolországból, Törökországból, Indonéziából, Kenyából, Üzbegisztánból és Libanonból érkeztek Dr. Török Zsolt Győző egyetemi docens vezetésével.

A diákok már várták a személyes találkozást, mivel hónapok óta dolgozták fel településünk domborzati viszonyait új perspektívából vizsgálták meg a térképkészítés lehetőségeit.

A Polgármesteri Hivatal konferenciatermében bemutatták munkáikat a közönségnek, majd utána egy érdekesítő beszélgetésre is sor került. Aki ott volt, angoltudását is csiszolhatta, mivel a közös nyelv az angol volt.

Dr. Mona Gyula
címzetes főjegyző

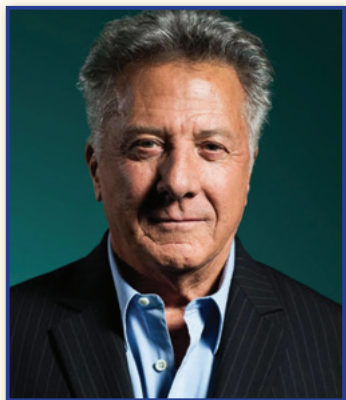
ISMÉT MOZIZTUNK

2025. május 5-én a település nyugdíjasai és az érdeklődők részére Röck Marika operett primadonna életéről vetítettünk egy filmet, míg május 23-án pénteken a Mesevár-Óvoda Bölcsőde

„Süni” csoportja a délelőtti folyamán matiné előadás keretében ismerkedett a sárkányok világával a Polgármesteri Hivatal konferenciatermében. Másnap szombat délután két sikerfilm került bemutatásra az érdeklődők részére.

A közelgő nyári szünetben több délelőtti matiné előadást is tervezünk az érdeklődők részére.

Samu Krisztina
szervező

Dustin Hoffman
is vendégünk volt szombaton

Impresszum:

Mendei Híradó 2025./I. szám

Kiadja: Mende Község Önkormányzata
2235 Mende, Fő út 14.

Kiadásért felelős: Kaszanyi József polgármester
Szerkeszti a Szerkesztő Bizottság

Nyomdai előkészítés és kivitelezés:

SK. Marketing Kft. 2230 Gyömrő, Eskü utca 15/a.

CIRKOS KALÁCS

„Cirkos kalács, vízen kullogó, vízenkőtt”

Régi gasztronómiai könyvek vizsgálata nem ad felvilágosítást a sütemény eredetéről. Az országban több településen ismert a vízen kullogó, de a tészta összetevőiben és az elkészítés módjában vannak eltérések.

A mendei vízen kullogó tésztája tejfőlt tartalmaz és cirokszárra tekerik, emiatt nevezik helyben cirkosnak.

A cirkos egy kelt tészta, aminek a kelesztése úgy történik, hogy az összeállított tésztát egy zsírral megkent konyharuhába kötik, majd hideg vízben kelesztik. A tészta akkor jó (kelt meg), ha megfordul a vízben. Mivel a kelesztés lassú folyamat és vízben történik, emiatt hívják „vízen kullogó”-nak, illetve „vízenkőtt”-nek.

A megkelt tésztából kis csíkokat sodorunk, amit egy cirokszárra tekernek fel, majd kristálycukorba forgatják és sütőben megsütik.

A paraszti háztartásoknak drágának számító alapanyagokból készült, emiatt jellemzően esküvőkre, illetve ünnepekre kapcsolódóan készítették.

Hozzávalók:
1 kg liszt, kb. 1/2 kg kristálycukor, 3,3 dl tejfőlt, 3,3 dl zsir,
1/2 dl tej, 1 db élesztő, 8 db tojás (4 egész tojás, 4 tojásnak csak a sárgája), 2 db vaníliás cukor, pici só

Elkészítés:
Az élesztőt a langyos tejben egy kanál cukorral felfuttatjuk.
A tejfőlt beleöntjük egy tálba és belemérjük a felolvasztott zsírt.
Hozzáadjuk a sőt, vaníliás cukrot, tojásokat majd a felfuttatott élesztőt. Ezeket összekeverjük, majd beleszítjük a lisztet.
Dagasztjuk, kelesztjük. (Pontosan nem lehet meghatározni a liszt mennyiségét, a tésztának könnyen dagaszthatónak kell lennie.)
Kicsit keményebb tésztát dagasszunk. A tészta körülbelül egy óra alatt megkel.
A tálból dolgozunk, kicsi adagokat csipünk ki a tésztából, hosszú vékonyra sodorjuk és rátekerjük a cirokra. Ezután kristálycukorba forgatjuk, majd tepsibe rakjuk (nem szorosan, mert sütés közben még majdnem a duplájára nőnek).
Szép rózsaszínre sütjük, kivesszük a sütőből, a tepsit a deszkára tesszük, és azonnal kiszedjük a tésztát, mert ha várunk vele, akkor a cukor beleköt a tepsibe és szétszakadnak a kalácsok. A kalácsból kihúzzuk a cirkokat és langyosan fogyasztjuk. Jó étvágyat!

HUNGARIKUM PÁLYÁZAT

Mende Község Önkormányzata egyszeri 3 000 000 Ft vissza nem térítendő támogatásban részesült az Agrárminisztérium jóvoltából a „A nemzeti értékek és hungarikumok gyűjtésének, népszerűsítésének, megismertetésének, megőrzésének és gondozásának támogatására”.

ből készült alkotások és a helyi lakosok által készített fotók kerültek bemutatásra. Balogh Gábor helytörténész 15:15 órától a „Mendei ősök nyomában” címmel tartott

előadást. Prezentációjában bemutatta a mendei családnévek eredetét, a mendei nagycsalád rendszert rokonsági hálóval egybevonva. Bemutatta továbbá a település be- illetve elvándorlásának alakulását a 18. században, a település vallási és etnikai tagozódását.

Az Önkormányzat 2025. március 29. napján tartotta meg a 700 éves Mende rendezvénysorozat záró rendezvényét. A programok a délelőtti folyamán 8:00 órától a Mende Mesevár Óvoda-Bölcsőde Fő utcai épületében cirkos kalács és Lievito Madre kovászós kenyér készítésével kezdődtek.

A Mendei Polgármesteri Hivatal Konferenciatermében 14:00 órakor kezdődött az „En Mendum” fotókiállítás és Tóth Károlyné csipkekészítő népi iparművész kiállítása.

A kiállítások rendkívül sok érdeklődőt vonzottak, szebbnél-szebb csipké-

HUNGARIKUM PÁLYÁZAT

Az eddig már elkészült, a település értékeit bemutató film folytatásaként olyan filmet szerettünk volna ismét készíteni, amely méltóképpen értéket közvetít a jövő generációja számára. 15:45 órától a Mendei Hagyományörző Népi Együttes a Cirkos táncegyüttes közreműködésével a „Katonabúcsúztató” című néptáncelőadást adta elő, amelyből filmfelvétel is készült.

A korábbi évekhez hasonlóan a nap zárásaként mindig olyan zenekart, művészt választunk, akik koncertjükkel képesek bevonni a jövő generációját a múlt értékeinek megőrzésébe.

Ezen program keretében 16:45 órától a DÚVÓ zenekar koncertjét tekinthette meg a hallgatóság.

Kaszanyi József sk.
polgármester

AGRÁRMINISZTERIUM

MESEVÁR ÓVODA-BÖLCSŐDE RÖVID HÍREI

Januárban nem sokat tétlenkedtünk, minden csoportban szülői értekezleteket tartottunk, megbeszéltük az első félévi időszak történéseit, tájékoztattuk a szülőket a várható rendezvényeinkről, eseményekről.

Februárban óvodánkba látogatott Kisteleki Gergely madarász, aki elhozta hozzánk gyönyörű madarait, örömet okozva ezzel a gyermekeknek. Valentin napra a Fejes Ferenc téri óvoda dolgozói bált szerveztek. Nagyon sok szülői segítséget, támogatást kaptunk, így egy nagyon sikeres, jó hangulatú bálon vehettünk részt. Bevételt már elköltöttük, az udvaron már birtokba is vettük a gyermekek a gyönyörű fészekhíntát. Készültünk a Farsangi bálra is, melyet a Szabadidő Központ nagytermében szeretnénk volna megtartani, sajnos le kellett mondanunk a járványhelyzetre való tekintettel, így hétfőn a csoportokban farsangoltak a gyermekek, üzték a telet.

Gergely napján ellátogattak hozzánk az elsős kisgyermek, iskolába csalogató kis műsorukkal. Olyan jól sikerült a csalogató, hogy leendő elsős gyermekeink már ezen a napon

délután mentek is az iskolába. Nagyon nagy öröm volt ez a látogatás, köszönöm itt is a tanító nénik együttműködését. Március 14-én megemlékeztünk 1848-49-es forradalom és szabadságharc kezdetéről, Petőfi Sándorról, és a Márciusi Ifjacról. A gyermekek kis verset mondtak, énekeltek, majd a kopjafa tövébe leszúrták a megemlékezés jelképeit.

Délután a Törpíke csoportos gyermekek község ünnepi megemlékezésén léptek fel gyönyörűen összeállított, megható műsorukkal.

AZ ELMÚLT IDŐSZAK TÖRTÉNÉSEIBŐL

Április 03-án Bölcsi kószolgtató volt a bölcsődében. Ezen a délutánon tárt kapukkal vártuk az érdeklődő szülőket, és gyermekeiket, megismerkedhettek a bölcsőde dolgozóival, kérdéseikre választ kaphattak, aggodalmaikat próbáltuk eloszlatni. Áprilisban a Nagykáta Rendőrkapitányságról érkeztek óvodánkba a rendőr nénik, és bácsik gyermekeink öröme. Beszélgettek a bűnmegelőzésről, közlekedni tanították a kicsiket, tenyerükről lenyomat készült, beleülhettek egy igazi rendőrautóba is. Tartalmas, szórakoztató délelőttünk volt.

51 kisgyermeket írtak be szülei az óvodába. 36 gyermek ballag el az óvodából, kezd meg az iskolás életét. A sok érkező gyermek fogadását a központi óvodában lévő új csoport megnyitásával tudjuk megvalósítani.

Gyermekeink nagyon várták már a Húsvéti Nyuszi érkezését. Az esős idő miatt a csoportszobákban hagyta a Nyuszi a gyermekek kis meglepetés tojásait.

Húsvéti ünnepi hosszú hétvége után vizszatértünk az óvodába, és meglepett minket a Nyuszi bácsi a kis gyermekek öröme. Nagyon köszönjük Szántai Erőnek, hogy ismét megörvendeztette a gyermekeket, felnőtteket egyaránt. Május első vasárnapján az Édesanyákat ünnepeljük országszerte. Óvodánkban április 28-án, és 29-én ünnepelő ruhába öltözve, versekkel, kedves dalokkal köszöntötte minden kisgyermek az Édesanyját, Nagymamáját.

„SULIZSÁK – Göncölj a földért!” program keretében gyűjtést szervezünk a Központi óvodában. A gyűjtés június 02-ig tart, a megunt, kinőtt ruhákat várunk, zsákok természetesen tudunk biztosítani. A gyűjtésből befolyó összeget a „Mendei Óvodáskért Alapítvány” számlájára fogjuk kapni és óvoda gyermekeink játékaik és fejlesztőjátékaik bővítésére fogjuk költeni.

Erdélyi Krisztina
főigazgató

EGYÜTT A KÖZÖSSÉGBEN –

A 2025-ös év első hónapjai igen mozgalmasan teltek iskolánkban. A mindennapi tanítás-tanulás mellett megemlékeztünk a Magyar Kultúra Napjáról, március 15-éről, valamint – hagyományainkhoz hűen – az édesanyjairól és nagymamákról is.

Végzős diákjaink sikeresen részt vettek a középiskolai felvételin, miközben már a leendő elsősök beiskolázása is befejeződött. A Gergely-napi csalogató programunk keretében szüleikkel együtt fogadtuk az iskolánk iránt érdeklődő gyerekeket, és nyílt napot is tartottunk számukra.

Februárban vidám, farsangi hangulatban telt egy délután, ahol tanulóink ötletes jelmezekbe bújva ünnepeltek együtt.

A Tehetség Hete alkalmából számos versenyen mérhették össze tudásukat, kreativitásukat és ügyességüket diákjaink. A tavaszi szünet után megrendeztük hagyományos szavalóversenyünket, amely néhai kiváló pedagógus kollégánk, dr. Csernik Zoltánné nevét viseli. Mindig nagy öröm látni, hogy milyen tehetségesek gyermekeink.

A Lázár Ervin Program keretében végzőseink a Nemzeti Színházban jártak, míg a Nemzeti Emlékezetpedagógiai Program részeként hetedikeseink múzeumpedagógiai foglalkozáson vehettek részt a Fiumei Úti Sírkertben, ötödikeseink a János vitézt láthatták a Nemzetiben.

Márciusban a szülőkkel közösen egy igazán hangulatos Retro-bulit rendeztünk, mely nagy sikert aratott. Ezúton is szeretnénk megköszönni mindenkinek a részvételt és az esemény támogatását – gyermekeink nevében is!

ÉLMÉNYEKBEN GAZDAG ÉVKEZDET AZ ISKOLÁBAN

Április utolsó napján immár harmadik alkalommal adtunk otthont a Tchoukball-fesztiválnak, amelyet a Mendei Sportegyesület szervezett, csapatunk kategóriájukban elhozta az első helyet. Nagyon büszkék vagyunk rájuk!

Nagy örömünkre a „Millió Lépés az Iskoláért” pályázaton 1 millió forintot nyertünk, melyet sporteszközök beszerzésére fordíthattunk. A támogatásból többek között két kültéri pingpongasztalt és kosárpálánkot, asztalitenisz- és tollasütőket, bokszsákat,

valamint sok-sok labdát vásároltunk különféle csapatjátékokhoz.

Aki többet szeretne megtudni iskolánk életéről, látogasson el Facebook-oldalunkra, ahol igyekszünk megosztani minden napjaink eseményeit – sok-sok képpel illusztrálva.

Nimmerfroth Judit
igazgató

MENDEI MŰVÉS Z KAPOTT

Március 15-e alkalmából idén is számos állami elismerést kaptak a magyar tudomány és művészet kiemelkedő képviselői. A Menden élő Albrecht Júlia képzőművészt a Munkácsy Mihály-díj adományozásával tüntette ki Hankó Balázs kulturális és innovációs miniszter, kiemelkedő képzőművészeti tevékenységéért.

Albrecht Júlia festőművész és művésztanár oklevelet szerzett a Magyar Képzőművészeti Egyetemen 1973-ban. Mivel a Képző- és Iparművészeti Gimnáziumban a kerámia szakon tanulva érettségizett, így adódott a lehetősége arra, hogy visszatérjen a kerámiksművészeti műfajhoz.

A '70-es években nagy kereslet volt az egyedi iparművészeti tárgyak iránt, ezért e döntése jó megélhetést biztosított számára. Szeretete ezt a szakmát, és erősen képezte magát benne. Azonban a képzőművészet iránti elhivatottsága arra készítette, hogy a kerámia anyagából szobrokat, kispasztikákat és építészethez kapcsolódó monumentális munkákat is készítsen az iparművészeti dísz tárgyak mellett. Sikeres kerámikus tevékenysége miatt lehetőséget kapott volt középiskolájában a kerámia szakosztály művésztanári állásának betöltésére.

Mintegy ajtó - sorozat IV. (1989. kőanyag, 60 cm magas, 40x40 cm)

MUNKÁCSY MIHÁLY-DÍJÁT

Húsz évi tanári munkájának részeként két tankönyvet írt a kerámikus tanulók számára, amelyet a mai napig használnak a művészeti középiskolák az oktatásban. (A kerámiaművészet története; A kerámiaművesség elmélete és technológiája; Tangrafix Kiadó 1996)

Az én birodalmam
(2014. akvarell, papír, 50x55 cm)

Több murális munkája mellett számos önálló kiállítása volt itthon és külföldön, részt vett az országos képzőművészeti tárlatokon és rendezvényeken. Több alkotószimpózium meghívottja volt, ezek között legjelentősebbé vált munkásságában a Kecskeméti Nemzetközi Kerámia Stúdió, és a Nyíregyháza-Sóstói Nemzetközi Érem- és kispasztikai Alkotótételep. Alapító tagja a Gyulai Művésztelepnek, amelynek vezetője is volt 2013-21 között. Aktív alkotó tagja az ebből a művésztelepből kialakult "Gyulai iskola" nevű alkotó csoportnak. Az ötvenedik éves működése alkalmából megjelent a "Gyulai iskola 1969-2019" c. nagymonográfia és album, amely Albrecht Júlia vezetői, szervezői munkájának az eredménye.

Tagja még számos országos szakmai szervezetnek, mint pl. a MAOE és a MKISZ. (Magyar Alkotóművészek Egyesülete, amelynek választmányi tagja; Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége)

Kriszta
(1983. Porcelán, életnagyságú)

A Csekovszky Árpád Művészeti Alapítványnak képviselője mint kuratóriumi tag. Több kiállítást szervezett és megnyitott, végül 2022-ben egy ismertető filmet is rendezett Csekovszky Árpád Érdemes művész szellemi hagyatékának ismertetésére. Tevékenységéhez tartozik még a művészeti eseményeket, kiállításokat ismertető esszék, újságcikkek írása is, rovatvezető munkatársa volt a "Rákosvidék" c. havilapnak 1995-2005 között. A sokoldalú tevékenységet folytató Albrecht Júlia 2008-ban költözött Mendére a Budapest XVII. kerületi Rákoshegyrről.

MENDEI MŰVÉSZ KAPOTT

Egy évvel később a Petőfi Művelődési Házban egy önálló kiállítás rendezésével igyekezett bemutatni alkotóművészeti tevékenységét a község lakóinak. Elmondása szerint nagy támogatást kapott ehhez a vállalkozásához az Önkormányzat teljes képviselő testülete részéről, és Trefák Istvánné polgármestertől. Már a megnyitón tapasztalhatta, hogy nagy az érdeklődés, és a három hetes nyitvatartás alatt rengeteg látogatója volt a kiállításának, beleértve az iskolai osztályokat is. Azóta is csodálkozik azon, hogy hányan köszöntik Mendén őt olyanok, akiket közelebről nem is ismer. Megkérdeztem, mit jelent ez számára.

- Ez olyan otthonos érzést jelent, ami táplálja az általános jó közérzetemet választott új lakóhelyemen.

*Szódavíz a műteremben
(2010. Pastell, 70×100 cm)*

L. H. - Miért éppen Mendére költöztél?

- Szerettem volna közel maradni a fővároshoz, mert a művészeti pályán kialakult kapcsolatrendszerem odaköt. De hogy a városban lakjak, azt nem tudtam elképzelni. Gyakran utaztam vonaton Szolnokra, vagy Gyulára ezen a 120-as MÁV vonalon, és mindig megcsodáltam Mendét a szép fekvéséért. A vonatról idilli szépnek tűnt a település, bár nem sejtettem, hogy valaha itt fogom megtalálni az otthonomat.

Azután, amikor magánéletem változása arra kényszerített, hogy lakóhelyet változtassak több minden szült még Mende mellett. A jó közlekedés, vagy a városi léte megközelítő életkörülmények.

L.H. - Hogyan, mennyire sikerült beilleszkedned?

- Mendén sohasem éreztem azt, hogy "gyütt-ment" volnék, hogy nem fogadnak nyílt szívvel azért, mert életem java részét nem itt töltöttem. Már az első napokban, amikor még idgenként tájékozódtam a "faluban", úgy segítettek az ismerkedésben, hogy a köszöntést "Isten hozta Mendén!"-nel indították.

A postán, a patikában, a hentesnél meg a vasboltban és mindenfelé kedves, segítőkészséggel találkoztam.

Különösen hálát adok a Sorsnak, hogy a szomszédaim is jóindulatú, békés emberek, akik szeretettel, érdeklődéssel fogadtak be. Amióta komolyabb egészségi gondjaim támadtak, segítő őrangyalként vesznek körül. Ezt kifejezetten csodának, ajándékként élem meg.

L.H. - Hogyan sikerült barátokra, helyi személyes kapcsolatokra szert tenned?

- Ebben komoly lépcsőt jelentett a kiállításom. A helyi pedagógusok megtiszteltek érdeklődésükkel, és Irénke, dr. Csernik Zoltánné azonnal mecénásommá és idővel barátommá vált. Eltávozására óta nagyon hiányzik nekem az a melegszívűsége, amelyet irántam és az őt körülvevő közösség iránt megélt. Ő a valódi közösségi ember példaképe számomra. Ő volt az az első komoly emberi kapocs Mendén, aki bevezetett a helyi értelmiség berkeibe.

MUNKÁCSY MIHÁLY-DÍJAT

Közvetlen szomszédságomban is hamar egymásra találtunk Jurányi Annával, akit rá tudtam venni arra, hogy ő nyissa meg a bemutatkozó kiállításomat. Jó kis érdek- és dacszövetségi kapcsolatunk azóta is hozzájárul az otthon-érzésemhez.

*Imrefi
(1984. Samottos kőagyag, 28 cm magas)*

L.H. - Be tudtál-e kapcsolódni valamilyen szinten a "mendei közéletbe?"

- Sajnos az alkotói pályám meglehetősen elszigetelt életmódot kíván, de a "szakmai szerepvállalásaim" is Mendén kívüliek. Azonban Irén meghívott a "Tea-délutánokra", amelyeket ő szervezett. A helyi könyvtárban Te Magad is háziasszonyává váltál ezeknek a találkozókknak. Az általában készített finom tea mellett mindenféle irodalmi és kultúr-témák körül zajlott a beszélgetés, barátkozás. Én rendszerint valami képzőművészeti témával, vetítés-sel színesítettem az előre egyeztetett témát.

*Ablakaim
(1976. Kőagyag dombormű, 50×40 cm)*

Amikor elnöke lettem a Gyulai Művésztelep Egyesületnek, az nagyon nagy idő- és energia terhelést jelentett, ezért elmaradtam ebből a kedves körből. De az ott szerzett ismerettségem élők maradtak.

L.H. - Mit tartanál fontosnak még most elmondani ebben a kitüntetésed alkalmából készülő interjúban?

- Összegezném az eddigieket. Jó nekem Mendén lakni. Támogat az Önkormányzat, eddig bármiben szükségem volt a segítségére, azt igyekezett megadni. Bizalommal, nyugalomban élhetek itt. Remélem még lesz erőm és lehetőségem folytatni az alkotómunkámat, és tovább öregbíteni Mende jó hírét, amíg csak a Teremtő engedi.

Lekrinszki Helga
könyvtáros

MÉGE GYSZER A CSIPKÉKRŐL

A IV. Hagyományörző rendezvény nyitóálomlásán, került sor Tóth Károlyné Kati népi iparművész csipkekészítő kiállítására.

Kati munkái immár harmadik alkalommal mutatkoztak be Mendén. Valószínűleg emlékeznek rá, hogy csipke munkáiból bemutattunk egy kisebb válogatást 2021-ben az I. Hagyományörző Napon, majd 2022-ben gyöngyészereiből volt látható egy válogatás. Ez a jelenlegi kiállítás egy nagyobb merítés a csipkekészítő, alkotó munkásságából.

Tóth Károlyné 2010 óta él Mendén, eredeti foglalkozását tekintve matematika szakos középiskolai tanár. Gyerekkora óta szívesen foglalkozott különböző kézműves technikákkal, majd megismerkedett a csipkekészítéssel, ami a legkedvesebb tevékenységévé vált.

Benyújtott munkái alapján 2012-ben elnyerte a népi iparművész csipkekészítő címet. A Magyarországon alkalmazott több mint 20 féle csipkekészítési technikákat elsajátította, de szívéhez legközelebb a vert csipke technika áll. A csipkéket nem csak készíti, de elhelyezi különböző használati tárgyakon.

Nemcsak készíti, de oktatja is a csipkekészítést, valamint közreműködésével valósult meg Nemzeti Művelődési Intézet „A szakkör” 30 részes oktató videója a csipkekészítésről. Emellett blogot vezet, ahol bemutatja az alkotásait és leírást ad azokról, ezáltal segítve az érdeklődőknek az egyéni elkészítést.

A csipke történetéről és fajtáiról dióhéjban Mi is az a csipke?

Ipartörténészek és néprajzkutatók egyaránt elfogadják azt a textiltörténeti meghatározást, amely szerint a csipke olyan áttört, lyukacsos anyag, amelynek textúrája egyúttal díszítményét is adja. Fontosabb kritérium-

nak számít az anyag csipkeszerű hatása, mint maga a technika, amivel ezt elérik.

Története, fajtái

A csipketechnikák nem öncélúan alakultak ki, hanem a praktikum hozta azokat létre.

A receháló ősidők óta nélkülözhetetlen halászeszköz. Ma is ezzel a hurokvetési technikával készülnek a kézi halászhálók. Nincsenek pontos adatok arra vonatkozóan, hogy mikor használták csipke alapként, de már az ókori római és görög mozaikokon is láthatunk aranszálból készült, gyönggyel díszített hajhálókat.

A szövés kialakulása után szükség volt a szövet szálainak eldolgozására. Eleinte egyszerűen elcsomózták a szálakat, majd ez a befejezési mód egyre díszesebb lett. Így alakult ki a rojtkötés. A textilek összedolgozásának igényével alakult ki a varrott csipke.

MÉGE GYSZER A CSIPKÉKRŐL

A vert csipke előzményének tekinthetjük a csomózást és a paszomány készítést. Több mint 20 féle csipketechnika ismert és alkalmazott. Ezek közül művészi csipkének a varrott és a vert csipke tekinthető.

Már az 1500-as évek elején Flandriában oktatták a csipkeverést. Az első mintakönyvek 1525-től jelentek meg Antwerpenben, Kölnben és Velencében.

Kezdetben a csipkét elsősorban fehérneműk széleinek díszítésére használták. Az 1600-as években jelentek meg a viseletben azok a gallérok és kézelők, amelyeket már teljes egészükben csipkéből készítettek.

A csipkeipar fénykora XIV. Lajos uralkodásának (1643–1715) korára esik, a csipkével díszített öltözékek a királyi udvarban rendkívül felkapottak voltak, de használatban voltak a polgári viseletben is.

Magyarországon a 11.–15. század között létesült temetőkből kerültek elő olyan párták, övek, amelyeken ezüsthuzalból vagy aranyozott fonalból készült csipkedíszítés volt.

A csipkekészítés először a felvidéki bányavárosokban terjedt el, így vált híressé a gömöri csipke.

A 19. században feltalált csipkeverőgéppel terjedésével kezdett kiszorulni a kézzel vert csipke. Lassan feledésbe merült volna, ha a 20. század elején néhány lelkes ember nem karolja fel és nem alapítja meg azokat a műhelyeket, iskolákat, ahol ezt a művészetet kézművesek tovább éltetik. Ezekben a műhelyekben alakult ki a balatonendrői, csetneki, halasai, hunnia, pannónia csipke, változatos motívumrendszerrel.

A leggyakoribb mintái az életfa, a tulipán-szerű virágminták, a pávatollas összetett

virágzat, a gránátalma és az indás díszítés. Végezetül Mátray Magdolna, Népművészet mestere gondolatait a csipkéről és készítéséről:

„A csipke a textilművesség királynője, aki mindig szolgál, és nem uralkodik. Szolgál, mert finomságával kihangsúlyozza a textil szépségét, és a többi díszítő technikával összhangban megadja annak ünnepélyességét. Szolgál, mert szépségével megmutatja a készítő dolgos kezek ügyességét és gazdájuk kitartó türelmét. Nekünk csipkekészítőknek egész életünket e szolgálat hatja át és irányítja. Egy több százórás munkával elkészült csipkecsoda maga a megbocsátó szeretet.”

Felhasznált források:

Dukai Ditta: *Csipke a Felföld népművészetében*
Wikipédia: *Csipke*

Lekrinszki Helga
könyvtáros

TOJÁSFA-ÁLLÍTÁS

Németországi hagyomány a fák, bokrok hús-véti tojásokkal történő feldíszítése. A tojást kifűjják, befestik, és színes szalagokkal fákra akasztják A tojás a feltámadás utáni új élet jelképe, illetve a világ minden táján az élet egyik ősi szimbóluma.

Hetedik évéhez érkezett a mendei tojásfa-állítás hagyománya. Jöjjön egy kis visszatekintés a teljesség igénye nélkül.

2019-ben egy gyerekeknek tartott kézművesfoglalkozás indította útjára a mendei tojásfa-állítást. A gyerekek annyira örültek a műveiknek (tojások, madarak, egyéb tavaszi szimbólumok), hogy felakasztották azokat az akkor még az önkormányzat előtt álló bokorra, így lett az első tojásfánk.

2022-ben a fát a pusztaszentistváni Községi Ház előtt állítottuk fel az ovisokkal, akik nemcsak a fa feldíszítésében segítettek, de tojásokat is készítettek, így a tojásfát már közel 200 tojás díszítette.

Ahhoz, hogy egy mutatósabb tojásfát tudjunk állítani szükség volt közösségi összefogásra, aminek pillérét a varrósakkör adta. A sakkör azzal a céllal jött létre, hogy a 2023-ban állítandó tojásfára 500 db textiltojást készítsen. A sakkör heti rendszerességgel, kb. 5-7 fő részvételével 650 db textiltojást készített. A tojásfát a Szent István Parkban állítottuk és közel 1000 db tojás díszítette.

A leszedésnél nehézségekbe ütköztünk A tojások eredetileg nem a fára készültek, emiatt a tojások nagy részét le kellett vágni és ahelyett, hogy újabb tojások készültek volna a 2024-ben állítandó fára, az idő és energia a javításra fordítódott (új akasztók) és alig készültek új tojások, de a tojásvar-

rás is kifáradt. Az világosan látszott, hogy ha ebben ütemben haladnánk, ami a kifáradás miatt látszott, hogy nem fog menni, akkor is évek kellenének, hogy a tojások be tudják borítani a fánkat.

Mit tegyünk, hogy mutatósabb fánk legyen? Megtörtént a tojások evolúciója és átváltunk az óriás tojás készítésre, amit egy minden várakozást felülmúló összefogás kísért, aminek keretében közel 600 db óriás tojás készült.

Köszönöm Mindenkinek azt a sok időt és munkát, amit beletett abba, hogy idén egy mutatósabb tojásfát tudunk felállítani, valamint a MendeVíz Kft munkatársainak a tojások felrakásában nyújtott segítségét.

Lekrinszki Helga
könyvtáros

BEPILLANTÁS A KVATERKA KLUB ÉLETÉBE

„Az idő múlása elkerülhetetlen, de az, hogy hogyan éljük meg, rajtunk múlik. Merjünk nagyot álmodni, és új dolgokat felfedezni, hiszen az élet valódi öröme a folyamatos felfedezésben rejlik!”

Nagy örömmel töltötte el a Kvaterka klub tagjait, hogy igazi klubba válhatott, ahol tagjai nagyon szívesen töltik együtt szabadidejüket. Közvetlen, baráti körben nyílik lehetőség számukra a kapcsolódásra. Azt is boldogan nyugtázták, hogy az elmúlt év végén megünnepelethették egy éves működésüket.

Teázás- jó társaságban, - erre gondoltunk a legelején, illetve kötetlen beszélgetések egymás gondolataira kíváncsi közösségben.

Aztán, kicsit több lett belőle, egy olyan baráti társaság, ahol jól érzi magát az ember, ahol mindig vannak feladatok, játékok, egy kis zene és mozgás, valamint kellemes beszélgetések családról, önmagunkról, a bennünket foglalkoztató kérdésekről, a világ dolgairól.

Olyan közösségi életet szerettünk volna kialakítani, ahol tagjaink jól érzik magukat, szívesen jönnek közénk, magukénak érzik a klubbot.

Havi rendszerességgel, minden hónap közepén, szerdánként találkozunk a Polgármesteri Hivatal Konferencia termében.

Fontosnak tartjuk, hogy az együttlét öröme, egymás tisztelete, szeretete meghatározó erőt jelenthessen a tagok életében.

Közösségünk célja, színvonalas és változatos programok szervezése, amelyek biztossá a szabadidő kulturált, hasznos és egészséges eltöltését. A jókedv, a nevetés rendszeresen jelen van délutánjainkon.

Legfontosabb célunknak azt tartjuk, hogy megeremthetjük a többségében egyedül élő tagjaink számára az egymásra figyelő és egymást segítő közösséghez való tartozást.

Teret szerettünk volna adni a baráti kapcsolatok kialakulásának is, egyszerűen csak tar-

talmasabbá, szebbé tenni a mindennapokat. Délutánjainkat sokféle ötlettel színesítettük. Néhány közülük a teljesség igénye nélkül: Memória tréningek, Kvíz játékok, Bingó, Szókereső, Idegen szavak jelentése, Ország-város, Agytréningek, Verskiegészítések, Számolós agytorna, Anagramma stb.

Minden alkalommal meghallgatunk egy szép, lélekerősítő történetet, amelyet aztán közösen megbeszélünk, megfogalmazva a mondanivalóját. Tagjaink szívesen énekelgetnek is, „Zenés tárlatvezetésen is részt vettünk már, ahol, egyik kedves tagunk kalauzolt bennünket. Megcsodálhattuk szép rajzait.

Jó kapcsolatot tartunk fenn, az Életvidám aktivitás csapatával is. Kiadványaikkal támogatják munkánkat. További terveink között szerepel, hogy kibővítsük programjainkat. Ismeretterjesztő előadásokkal, Csoportos beszélgetésekkel, /önkéntes előadók segítségével/, Színház-és múzeumlátogatásokkal, sétákkal, kirándulásokkal, Filmvetítések megtekintésével. Terveink között szerepel továbbá, hogy aktívabban vegyünk részt a községi rendezvényeken, támogatva ezzel a szervezők munkáját. Köszönöm szépen azok támogatását, akik csatlakoztak hozzánk. Nagyon jó érzés, hogy létrehozhattunk egy kis helyi közösségi klubbot. Becsüljük meg és élvezzük mindazt a sokszínűséget amelyet számunkra felkínál. Szeretettel várunk mindenkit tagjaink közé, akik szívesen töltenének el egy jó hangulatú, kellemes délutánt velünk!

Következő alkalmaink:

Június 18. szerda 14 óra,

Július – Augusztus nyári szünet.

Szeptember 10. szerda 14 óra

Október 15. szerda 14 óra

November 12. szerda 14 óra

December 17. szerda 14 óra

Barnáné Bakos Ildikó

BEMUTATKOZIK A KAESHI WAZA HARCMŰVÉSZETI EGYESÜLET

Az oktatás 1998-ban kezdődött, akkor még Szabadstílusú Önvédelmi Klub néven.

Edzéseink jelenleg Gyömrő-Mende-Péteri-ben folynak.

Minden korosztállyal foglalkozunk az ovistól a senior 50 plusszosokig. Technikai felépítésünk a Taekwon-do, Judo valamint az Ökölvívásra épül. Ezen felül fegyverhasználat is foglalkozunk. Többek között Ton-fával, Nunchakuval és Rövid bottal. Évente két edzőtábor (téli-nyári) két öv-

A képek a gyömrői gyermeknapi bemutatón készültek, illetve Menden május 17-én a Géza Fejedeleme Általános Iskolában lévő bemutatón.

A honlapunk címe: kaeshiwaza.hu

Lozsi Ákos
egyesületi vezető

vizsga és versenyzési lehetőség is adott. Figyelünk a fiatalok mentális nevelésére valamint a tanulmányi eredményeire is. Az egyesület jelenlegi vezetője Lozsi Ákos.

BÚCSÚZUNK

Szilágyi György János
(1945-2025)

Fájó szívvel búcsúzunk és emlékezünk kedves egykori kollégánkra, aki 1974-től nyugdíjba vonulásáig, 2006-ig volt iskolánk meghatározó alakja.

Nem a pedagógus pályára készült középiskolás évei alatt: felesége révén ismerkedett meg az iskola, az oktatás, a nevelés különleges világával és hamar rájött, hogy ez az ő útja is. Először matematika-technika szakos tanárként dolgozott iskolánkban, később a számítástechnika szakot is elvégezte.

Az igazi tanár az, aki nemcsak tudást ad át, hanem megérinti a szíveket, és olyan nyomot hagy maga után, amely örökké megmarad. Hát ilyen pedagógus volt ő, nagybetűs TANÍTÓ. Nemcsak tudást adott át tanítványainak, hanem személyiségével, példamutatásával formálta a gyermekek értékrendjét, személyiségét. Munkáját mindig alázattal, derűvel, szorgalmasan és szerényen végezte, mindent a rábízott gyermekekért tett. A tanórákon kívül is szívesen foglalkozott tanítványaival: számos kirándulás, táborozás, közösen eltöltött délután kedves emlékét hagyta tanítványai szívében.

Ő volt az az ember, aki sosem sietett, de mindig mindent időben megoldott. Akinek a nyugalma valahogy ránk is átragadt, és akinek a derűs mosolya sokszor egyetlen pillanat alatt elűzte a gondjainkat. Nemcsak a tanórák világában mozgott otthonosan, hanem a mindennapok kisebb-nagyobb műszaki kihívásaiban is. Ha elromlott valami az iskolában – legyen az egy írásvetítő, vagy akár egy koléga kedve –, Ő mindig ott volt, és valahogy

minden újra működött.

Sosem láttuk idegesnek. Nem is tudtuk elképzelni róla. Minden helyzetet a maga természetességével és bölcsességével kezelte, mintha mindig tudná, hogy mindenre van megoldás – csak meg kell találni. Ezt az optimizmust és nyugodt magabiztosságot diákjai is megérezhették. Ha valaki azt mondta: „Ez nekem úgysem fog menni”, Ő csak elmosolyodott, és azt válaszol-

ta: „Próbáljuk meg még egyszer! Ha nem most, majd holnap, de menni fog.”

Mindig hitt a tanítás erejében, de még inkább abban, hogy a tudás értékét az adja, hogy azt másoknak is továbbadjuk. Nemcsak tanította a diákokat, hanem megszerette velük a logikus gondolkodást, az alkotás örömét, és megmutatta nekik, hogy a világot érdemes megérteni, felfedezni.

Sokan emlékszünk rá a tanári szobában is: kedves humora, bölcsessége és életigenlése minden beszélgetést szebbé tett. Nem panaszkodott, nem kesergett – még akkor sem, amikor talán lett volna rá oka. Mindig a megoldást kereste, és mindig próbálta a jót meglátni az emberekben, a helyzetekben. Egy szép élet, egy termékeny életpálya ért véget, de abban biztosak lehetünk, hogy amit ránk hagyott – az emlékeit, a tanításait, jóízű, kedves humorát –, tovább visszük magunkban.

DRÁGA TANÁR ÚR,
NYUGODJ BÉKÉBEN!

Nimmerfroh Judit

Mendei Géza Fejedeleme Általános Iskola
igazgatója

KÖSZÖNJÜK A MUNKÁDAT TANÁR ÚR!

A történet, több mint 50 évvel ezelőtt kezdődött. 1974 szeptember végén, Szilágyi György tanárbácsi, modellező szakkört indított a Fő u 2/a alatt található épületben, ami akkor gyakorlati műhely volt. Az akkori 6. és 7.es tanulók, egy egyszerű gumimotoros repülőmodellt készítettek el, amit az MHSZ biztosított a modellezéssel ismerkedők számára.

Ezután egy nagyobb, elkészítésében már nehezebbnek mondható, vitorlázó modell következett. Gyuri bácsi nagy türelemmel oktatta a modellezés csínyját binját a tanulóknak. Műszaki végzettségű emberként, otthonosan mozgott a rajz olvasás, és a különböző anyagok megmunkálásának terén, de az aerodinamika alapvető törvényeit is érthetően magyarázta a gyerekeknek. Irányításával sok olyan ismerettel gazdagodtak, amit később, az élet más területén is használhattak. Az első repülők magukon viselték a kezdeti időszak viszontagságait. Csak néhány másodpercig repültek, és bizony össze is törtek. Voltak, akiket a sikertelenség eltántorított,

de a kitartóbbak ismét megpróbálták, és Gyuri bácsi irányításával egyre jobb, egyre szebb modellek épültek. A klub tagsága változott, mindig jöttek újak, és mindig maradt belőlük néhány olyan, akik már versenyeken is rész tudtak venni. A fiatalok, szabadon repülő vitorlázó modellekkel versenyeztek, korosztályok szerint. A járasi és a megyei versenyek mindig nagy élményt jelentettek a modellezőknek, sokat lehetett tanulni, tapasztalni. Gyuri bácsi ezeken a versenyeken különösen sokat dolgozott, hiszen minden gyermek startjánál ott volt, tanácsokkal, instrukciókkal látta el, hogy a lehető legjobb eredmény szülessen. A befektetett munka meghozta gyümölcsét,

a mendei modellezők jól szerepeltek mind a járasi, mind a megyei versenyen, így jogosultságot szereztek részt venni az országos bajnokságon is.

Gyuri bácsi 42 évig vezette a mendei modellező klubot. Ezen idő alatt sok minden történt, sok minden változott. A klub többször költözött egyik helyről

KÖSZÖNJÜK A MUNKÁDAT TANÁR ÚR!

a másikra, tagjai kicserélődtek. A klub profilja is változott, a vitorlázó modellek helyett a nyolcvanas években átváltott, a széndioxid motoros kategóriára. Ebben a kategóriában az Ausztriában megrendezett Európa bajnokságon első helyezést ért el. 42 év alatt, a mendei modellezők sok versenyen, bemutatón, vettek részt. A versenyek nagy részén sikeresen szerepeltek, és vitték településünk jó hírét. Egy dolog azonban, a 42 év alatt sem változott. Gyuri bácsi szinte minden péntek délután, kora este, ott volt a klubhelyiségben, és oktatta, nevelte a repülő modellezés iránt érdeklődőket. Aki oda bement, annak mindenben a segítségére volt. Ott egy olyan légkört alakított ki, ami egyszerre volt családias, baráti, sporttársi és felémelő. Emberi nagysága abban is megmutatkozott, hogy amikor a 2010-es évek közepén, megújult a tagság összetétele, és maga a modellezés is megváltozott,

felismerte, hogy szükséges a változás, és átadta a klub vezetését a fiatalabb nemzedéknek. Nem ragaszkodott az általa létrehozott, és sok éven át sikeresen működtetett klubhoz, hanem teret engedett a megújulásnak. Ezután alakult meg a Mendei RMSK Egyesület. Áldozatos munkája nélkül nem létezne ez a klub, tagjai között nem lenne világbajnok, világbajnoki dobogós helyezett. Nem lennének Európa bajnokok, többszörös országos bajnokok, országos bajnokság dobogós helyezettjei. Gyuri bácsi! A modellező közösség minden tagja hálás szível emlékezik Rád, és fájóan veszi tudomásul, hogy immáron átigazoltál az égi modellezők klubjába. Ezentúl, ha egy versenyen felnézünk az égre, nem csak azt a repülő modellt fogjuk látni, amit vezetünk, hanem Téged is. Köszönjük mind azt, amit Tőled, általad kaptunk! Nyugodj Békében!

Mendei RMSK

Sportforradalom Menden – A Mendei Sportegyesület új hulláma! Ground Golf, Tchoukball és Ping-pong diadalai.

Mende Község közössége a sport szeretetét nem csupán ápolja, hanem új szintre emeli! Az elmúlt hónapokban három dinamikus sportág, a Ground Golf, a Tchoukball és a Ping-pong hozta össze a helyieket, erősítve a csapatszellemet és a versenyek izgalmát.

Ground Golf: Mende-Monda Ground Golf Szakosztály belépett az országos versenyszíntérre.

A várva várt pillanat elérkezett: a Mendei Sportegyesület sikeresen felvette kínálatába a Ground Golfot, ezzel egy újabb izgalmas lehetőséget kínálva a helyi sportkedvelőknek. Az eső sem tántoríthatta el a csapatot, hogy március 29-én megtartsa első edzését. Azóta a szakosztály gyorsan fejlődik, és áprilisban már részt is vett egy budapesti műfüves megmérettetésen, ahol bronzéremmel tért haza, Pénzes Attila jóvoltából.

Május 10-én pedig a Kőbányai Sportligetben zajló versenyen minden várakozást felülmulva Somogyi Dorina ezüstérmet szerzett, valamint aranylabdát (egy ütésből

a kapuba) is begyűjtött, amiben Pénzes Attila is eredményes volt! Amire még nagyon Büszkék vagyunk, hogy a Mende-Monda Ground Golf Szakosztályban vannak a legfiatalabb Magyarországi versenyzők, ugyanis Somogyi Dorina és Pénzes Levente is erősíti Csapatunkat. Az eredmények nemcsak a csapatnak, hanem Mendenek is dicsőséget hoztak. Csatlakozz hozzánk az alábbi telefonszámokon!

Mendei Farkasok Tchoukball Szakosztály: Menderől a világ színpadára!

Nemzetközi sikerekkel büszkélkedhet Mende két tehetsége, Marosi Amira és Marosi Nadin, akik az olaszországi Rimini tengerpartján képviselték Magyarországot a világ legnagyobb szabadtéri tchoukball fesztiválján 2025.május 9-11-e között.

A svájci eredetű, különleges csapatjáték a fair play szellemiségét hordozza, kizárva a fizikai kontaktust és előtérbe helyezve az ügyességet. A két fiatal sportoló méltón helytállt a nemzetközi mezőnyben: **Marosi Nadin Aranyérmet, míg Marosi Amira Bronzérmet** szerzett korcsoportjában.

„Bárhol indulhatunk, ha van bennünk szenvedély és kitartás”

– üzenték hazatérve a mendei sportkedvelőknek.

2025. április 30-án A **3. Mendei Tchoukball Fesztivál** M14 kategória

I. helyezette a MENDEI FARKASOK Tchoukball csapata, Tamás Kornélia (edző) vezetésével.

Gratulálunk minden résztvevő csapatnak és településnek! Örülünk, hogy itt voltak és egy remek, izgalommal teli napot tölthetünk el együtt!

Ez a Tchoukball Közösség ereje!

Csapatépítéshez és utánpótlás neveléshez várjuk gyermekek jelentkezését 10 éves kortól az alábbi telefonszámokon.

Mende-Monda Asztalitenisz Tömegsport Szakosztály minden korosztálynak közösségi élmény és versenyek

Már három éve a mendei gyermekek öröme rendszeres pingpong edzések zajlanak, mostantól azonban a felnőttek is csatlakozhatnak! Információ:

+36 30 343 5170 Pénzes Attila Péntekenként 16³⁰-18³⁰-ig a Pusztaszentistvánon a Községi házban (régi iskola), mindenki kipróbálhatja ezt a népszerű sportágat, függetlenül attól, hogy versenyző vagy szabadidős játékos.

A nagy esemény pedig **június 14-én** érkezik, amikor **Menden, a Katlanban a Családi nap** keretében, **Mende Község Önkormányzata** támogatásával **pingpongverseny** indul több kategóriában így mindenki megtalálhatja a helyét a játékban.

Jelentkezni **Pénzes Attilánál +36 30 343 5170** telefonszámon lehet.

Mende, a fellökvő sporttelepülés

A helyi sportközösség bebizonyította: egy kis település is képes nagy sikereket elérni! Legyen szó Ground Golf, Tchoukball vagy Ping-pong sportágról, Mende játékosai mindig teljes szívet küzdenek, öregbítve községük hírnevét.

Aki csatlakozni szeretne bármelyik csapathoz, ne habozzon, az alábbi telefonszámokon megteheti. Vagy látogass el a www.facebook.com/mendeisportegyesulet oldalra, keress minket TikTok-on.

„A Mendei Sportegyesület mindenkit összeköt!”

Marosi Endre **Pénzes Attila**
Elnök Alelnök
+36 30 997 2609 +36 30 343 5170

Spoilerkedek. A készülő Mendei kisokos helytörténeti füzet a sok-sok ezer mendei név világával foglalkozik, és az 1700 és 1900 közöttanyakönyvezett valamennyi nevet felsorol: külön a családnéveket, és külön a keresztnéveket. A kigyűjtést a nevek etimológiáját tartalmazó családnév-szótár egészíti ki. Az alábbiakban a falu gazdag névvilágának az 1700-as évekbeli időszakára fókuszálok és – a névtani szakirodalom mellőzésével – néhány jellemző vonásukat előlegezem meg.

*

Az 1700-as években, valamint az 1800-as évek nagy részében a családnéveket hangzás alapján jegyezték be az anyakönyvekbe. Gyakran előfordult, hogy ugyanannak a személynek a nevét többféleképpen tüntették fel. Tipikus példaként említhető a Kremmer és a Gutai név: a Kremmer családnévet eleinte Cremernek, Kremernek, Kremernek, olykor Kremmernek, a Gutai családnévet pedig Guttainak, Guttajnak stb. jegyezték be. Hasonlóképpen a Krajczár vezetéknévet évtizedeken keresztül Grajczárként/ Grajtzárként írták. Az első száz évben (az 1700-as években) a családnévek több mint másfélszáz változata került a nyilvántartásokba. Az írásbeliség és a magyar nyelv elterjedésével, valamint letisztulásával párhuzamosan a családnévek is egyértelműbbé váltak. A sokféle változatból alakultak ki a nevek napjainkban használt írásmódjai.

A CSALÁDNÉVEK ÁLTALÁNOS JELLEMZŐI

Mendét az 1700-as évektől 1900-ig szláv (tót) faluként tartották számon, az egykori latin nyelvű dokumentumok *vicus Slaucusként* (szláv faluként” – Bél Mátyás) utaltak rá. A népesség túlnyomó többségét – helybeli elnevezéssel – tótok alkották, de a települést svábok és magyarok is lakták.

A helybeli szlávok magyar nyelven sohasem szlovákokként, hanem tótokként határozták meg magukat. A megkülönböztetés jelentősége a nyelvhasználatban is megmutatkozott: a tótok nagy része tudott magyarul, és az 1800-as években cseh nyelvű imakönyveket használt, illetve a cseh és a szlovén nyelvhez egyaránt hasonló nyelvet beszélt. (Egy tót asszony sohasem „szlovácskának”, hanem „szlovenkának” nevezte magát, a nyelvét pedig – miként a szlovének – *slovenská rečnek* (szlovén=tót nyelvről/ beszédnek) mondta!)

...
A többséget kitevő tótok *nem* tekinthetők *homogén* populációnak: részben a falu jellemző vallási-társadalmi/gazdasági megosztottság következtében, részben a betelepülési hullámok és a kapcsolódó származási helyek sokfélesége miatt. (Az 1700-as években az anyakönyvek *advenaeként* (jővevényekként) utaltak rájuk; az 1890. évi népszámlálás szerint Mendére az ország 15 vármegyéjéből vándoroltak emberek.)

Következésképpen a nevekből nem állapítható meg egyértelműen az adott személy *nemzeti identitása*: éltek a faluban északi, keleti, nyugati és déli szláv neveket viselők. Mint-hogy az anyakönyvek a szláv családnévek ki-ejtés szerint *magyarosított* vagy *latinizált változatait* tartalmazzák, ezért legtöbbször csak vélelmezni lehet, hogy a bevándorolt személy és családja konkrétan melyik néphez/nép-csoport-hoz tartozott korábban. Az anyakönyvekben ugyanis a legkritikább esetben találhatók utaló adatok. Szinte üde kivételnek tekinthető Georg[ius] Jonásik és neje, Anna Kutsera (eredeti kézírással: Kntsera, 1785), akik patriáját (származási helyét) *moravusként*, társadalmi státuszát (*conditio*ját) pedig *tegulariusként* (téglaégetőként, fedélcerép-készítőként) je-

gyezte föl a keresztelő pap. Számos *családnév eredete* szintén vitatott. Hiába általános a meggyőződés, hogy az *-ova* (helyesen: *-ová*) végű női nevek szlováknak minősülnek. Ez tévedés. Száz évvel a szlovák adatok előtt a csehek a család női tagjait szintén ezzel a női névvégződéssel különböztették meg, sőt a nem és kor szerinti megkülönböztetésnek számos fajtája alakult ki, melyek egyes változatai a korabeli Mendén is fellelhetők.

A családnév vitatott nemzeti hovatartozása-kor az alapszó legvalószínűbb eredetét tekinttem mérvadóak. Nézzük például a *Havel* családnévet, amelyet 1776-ban anyakönyveztek Mendén. A családnév morva közvetítéssel került a cseh nyelvbe. A név etimológiája szerint a latin eredetű *Gallus* morva hatásra *Gavlas*-ra változott, amelynek első hangja, a *G* a cseh nyelvben *H*-vá alakult; folyamatában bemutatva: (latin) Gallus > (morva) Gavlas > (cseh) Havel, jelentése ’gall’ vagy ’kakas’.

A *besorolás* szintén vita tárgyát képezheti. Ilyen a *Kucsa* vagy a *Trepák* családnév. Ha azt mondjuk, hogy mindkettő tót név, akkor megkerültük a problémát és elvágtuk a gordiuszi csomót. Számunkra ez nem jelent megoldást. A két név közül viszonylag könnyűnek ígérkezik a *Kucsa* név jelentésének a megfejtése. A szó orosz eredetű (*Куча*), és ’rakást’, ’halmot’ jelent. Magyarul körülbelül ’Halmi’, ’Dombi’ családnévnek felel meg. A másik név: Trpák. A név szótóve több szláv nyelvben is megtalálható; származhat valamelyik délszláv nyelvből, de ugyanilyen alapon cseh vagy szlovák eredetűnek is tartható. Szűkítsük vizsgálódásunkat az utóbbi két nyelvre.

Eldöntendő, melyiket tekintjük elsődleges nyelvről. Ehhez induljunk ki abból a tényből, hogy a cseh nyelv keményebb a szlováknál. A *Trepák* vezetéknév szótóve: *trp-*. Ez a szótó megtalálható a vezetéknév hímnemű (*Trpák*) és nőnemű (*Trpka*) változatában. Bár a névvégződések (*-ák*, *-ka*) keveset segítenek az eligazodásban, mégis azt sejtetik, hogy inkább cseh, mint szlovák szótóból vezethető le a családnév (vö. 1. táblázat). A *trp-* szótóból származik a *tirpák* népcsoport elnevezése. A valószínű jelentése: tűrő, szenvedő (ember).

KÉPZŐK	FŐBB JELLEMZŐK	MEGJEGYZÉS
–	nincs toldalék (szuffixum)	
-ák	cseh/szlovák névképző	
-cik, -csik	szláv eredetű családnévképző, kicsinyítő képző	
-ecz, -ek	szláv névképző; délszláv szuffixum	’onnan/oda való’
-ein, -en	germán (német) kicsinyítőképzős név-végződés	
-er, -ler, -ner	német metronímika (anyanevi név-végződés)	német női családnévképző
-i, -j	magyar név-végződés	’valahonnan/valahová való’
-ics, -vics, -vich, -vicz	keleti szláv (például fehér-orosz, orosz stb.)	’vkinek a fia’, ’-fi’, ’-fy’
-ik,	szlovák családnévképző	
-in	szláv vagy germán/német női névképző, birtokos toldalék	vkíhez tartozik
-ka, -ko	szláv (cseh) névképző	
-ke	germán (német) kicsinyítőképző	
-ki, -czki, -szki	szláv családnévképző, apanévi funkció	’onnan/oda való’, ’-i’
-ko	délszláv szuffixum (toldalék, névképző); becenévképző, becéző alak	
-ova	birtokviszonyt kifejező nőnemű mellék-név birtokos esete (a tót nyelvben)	’-é’, ’-nak/nek a ...’
-ová	cseh vagy szlovák női névképző	
-ovics	szláv apanévi képző	’valakinek a fia’, ’-fi’, ’-fy’

1. táblázat

Néhány szláv és germán családnévképző és jellemzőik Mendén

PATRONÍMIA ÉS METRONÍMIA

Az 1. táblázat példalázó felsorolásából kitűnik, hogy az apanévi családnév teszi ki a mendei lakosok neveinek jelentős hányadát. Az indogermán, s ezen belül a szláv patronimikonok egy részének [(német) *-witsch*, (lengyel) *-wicz*, (orosz) *-vics* [-вич], (szerb/horvát) *-vić* végződés] jelentése: 'valakinek a fia'. Emellett a táblázat névvégződései között a 'valahonnan/valahová való', az '-i', a 'valakinek a (lánya)', '(valaki)é', illetve a 'valakihez tartozik' jelentésű névvégződés dominál.

Gyakran azonban szinte lehetetlen különbséget tenni az apanévi és az anyanévi eredet között, ugyanis az anyanévi alapszó is kaphat apanévi toldalékot, pontosabban névvégződést, és fordítva.

Az *anyanévi elnevezést* (metronímiát) Mendén becenévként, helyettesítő, valamint harmadik névelemként használták. A közbeszédben a feleséget a saját keresztnévnek becenevén (vö. Erka [Erzsike], Rozka [Rozika]) szólították meg, illetve hivatalosan a saját keresztnévén + apai/anyai vezetéknevén (például Ursula filia Szájfert ex Mende [Szájfert lánya: Orsolya Mendéről, 1725], vagy Dorothea Kutsa obstetrix [Kucsá Dorottya bába, 1783]) anyakönyvezték. Amikor közülük bármelyik változat vezetéknevét a gyermek keresztnévéhez kapcsolták, akkor az *anyai származási vonalat* jelölték vele, például Lilik István Szenyan. (Az elhunyt Lilik István közlése, amit az anyakönyvi bejegyzések is megerősítenek:

1815: *gyermek neve – Stephanus; apa neve – Stephanus Lilik; anya neve – Maria Szenyán.*)

A hármas név (vezetéknev + keresztnév + [nagy]szülői vezetéknev) segített adott

személy beazonosításában: a Lilik Istvánok közül azt a Lilik Istvánt nevezték így, akinek az anyai őse Szenyan nevű volt. A nép azonban tovább egyszerűsített: a közbeszédben gyakran kihagyta az eredeti Lilik családnévet, helyette Szenyan Pistát mondtak. Egyik-másik anyanevet a hatóságok a hivatalos iratokba (jegyzőkönyvekbe) is beírták.

A szokás évszázadokon keresztül fennmaradt, csak napjainkban vesztett jelentőségéből.

Előfordult, hogy egyedülálló nő vagy férjes asszony házasságon kívüli kapcsolatának következményeként (*illegitimo thoro*) gyermeke született. Az egyedülálló nő gyermekét az anyakönyvekbe illegitimként (*törvénytelenként*) vagy spuriusként/spuriaként (*fattyúként*) jegyezték be. A törvénytelen/fattyú gyermek keresztelesekor megjegyzésként néha a gyermek biológiai apjának a nevét is feltüntették, bár az ilyen gyermek többnyire az anyja vezetéknevét viselte. Hasonló eljárást alkalmaztak a férjes asszonynak az *illegitimo thoro*, a törvénytelen kapcsolatából származó gyermeke keresztelesekor: az anyakönyvezés-kor igyekeztek a névleges apa mellett a biológiai apa nevét is megállapítani és feltüntetni. Az utóbbi gyermek ténylegesen azonban a névleges apa nevét viselte.

A törvényes–törvénytelen gyermek megkülönböztetés bejegyzése az állami anyakönyv-vezetés elrendelésével 1895 után megszűnt, az egyházak azonban a kereszteleési anyakönyvekben továbbra is alkalmazták.

A FÉRFI CSALÁDNEVEK

Mind a cseh, mind a szlovák nyelv megkülönbözteti a családnév melléknévi,

hímnemű és nőnemű változatát. A hímnemű családnéveket férfi családnéveknek, a nőnemű családnéveket női családnéveknek szokták nevezni.

A hímnemű vagy férfi családnéveket az igen változatos toldalékaikról lehet felismerni. Antonín Kotík (1840–1919) a cseh nyelv több mint 150 toldalékfajtáját különböztette meg, amelyet Dobrova Moldánová az 1400-1500-as évekből hozott példákkal kiegészítve négy releváns névképző toldaléktípusra (mássalhangzó, helynévi, közszoji/köznévi és idegen névi típusokra) osztott. Egy-egy névképző nemcsak a cseh, hanem a szlovák, sőt más szláv nyelvekben is megtalálható, legfeljebb írásmódjuk különbözteti meg őket egymástól...

Napjainkban a férfi családnévek *-ová/-evá* áthajlításai nyomán keletkeznek az aszszonynevek, például Havel → Havelová/Havlová. (A férj nevéből képzett női családnévet a szakirodalom áthajlításnak nevezi.) A nevek végén álló *-ová* betű nem birtokviszonyt, hanem hovatartozást fejez ki. Az anyakönyvek latinizált és magyarosított átírásai azonban figyelmen kívül hagyták a hosszú *-á* magánhangzó jelentőségét, következésképpen a nők egyik anyakönyvi bejegyzése sem a szláv írásmód alapján történt (vö. 2. táblázat első oszlop).

A NŐI CSALÁDNEVEK

Az 1700-as években az egyes női családnéveket Mendén a szláv nyelvekben elterjedt *-in* vagy *-ova* végződésekkel anyakönyvezték. Viszonylag csekély számuk megengedi néhányuk feltüntetését (2. táblázat).

SZLÁV (TÓT) SZÓTŐ	GERMÁN (SVÁB) SZÓTŐ	EGYÉB SZÓTŐ
Bukova, Cseplekova, Csukova, Dovicsova, Gyarova, Jancsikova, Kocsova, Králova, Kresova, Krizsanova, Mátjejkova, Mulic-zova, Ocsova, Sadova, Szuhova, Valkova	Kimin/Kinin, Kirchhefnerin, Kremmerin, Krumerin, Krumin, Lernerin, Lernertin, Lenhardin, Mesterin, Orthuberin, Peterin, Prillerin, Rainerin, Raintollerin, Raiterin, Roderin, Sajfertin/Szajfertin, Salverin/Solverim, Stralin, Szanferin/Szaufferin, Vágnerin, Zalfertin	Hanczeviczin, Hanzovicin, Havorin, Lovaszin, Mamovsin, Moriczin, Németin, Pelszaurin, Poilerin, Zeverin

2. táblázat

Az *-in* és *-ová* női névvégződések Mendén az 1700-as években

1.) A 2. táblázat felsorolásából kitűnik, hogy az *-in* névvégződés az eredetileg nem szláv nevekhez, hanem főként germán (sváb) eredetű szavakhoz járult, míg az *-ova* (*helyesen -ová*, ha a férj nevéhez kapcsolódik!) névvégződés a szláv, mindenekelőtt a tót (cseh/szlovák) női családnévek végződéseként jelent meg.

a) Az *-in* névvégződés az esetek többségében nem a férj nevéből lett képezve:

Szüleik: (Úri) Stephanus Gábor – Susanna Hauerin/Havorin (1753. 02. 18.); (Mende) Franciscus Molnár – Anna Pomázerin (1804. 10. 24.)

Keresztszüleik: (Mende) Joannes Lilik – Eva Saifertin (1752. 12. 07.); Mathias Bosanszky – Maria Murin (1753. 01. 21.); Christophorus Kremer – Theresia Rajterin (1782. 01. 07.); Casparus Lilik – Rachel Vágnerin (1784. 10. 20.); Georg[ius] Molnár – Margareta Aizlerin (1788. 11. 16.); Joannes Szajfer – Catha[ina] Perszoferin (1790. 09. 27.)

(Úri) Gasparus Ehenbocher – Anna Mária Bruchitsin (1753. 01. 08.) stb.

Talán ellenpéldaként hozhatók fel egy 1753. 02. 18-án tartott kereszteleés keresztszüleiknek a nevei: Jacobus Kim – Anna-Maria Kimin.

b) Az *-ova* névvégződés sem minden eset-

A MENDEI NEVEK VILÁGA

ben a férj nevének áthajlított (*přechylování/přechyl'ovanie* =áthajlítás; billentés) változata, például *szülők*: Michael Horváth – Maria Trianova (1805. 09. 19.), továbbá vő. még a 3. táblázatot.

Tehát Mendén az asszonyneveknek a férj nevéből történt származtatása a házasságkötés után – néhány esetet kivéve – nem terjedt el és vált általánossá!

A *Halottak anyakönyve* szintén a feleség leánykori nevét rögzítette, legfeljebb kiegészítésként írta oda a szertartást végző pap, hogy – akár az elhunyt keresztnévét, akár a leánykori nevét jegyezte be – kinek a feleségéről van szó.

Az *-ova* és az *-in* névvégződéssel történő regisztrálás az 1790-es évekre részben, az 1800-as években pedig végleg megszűnt.

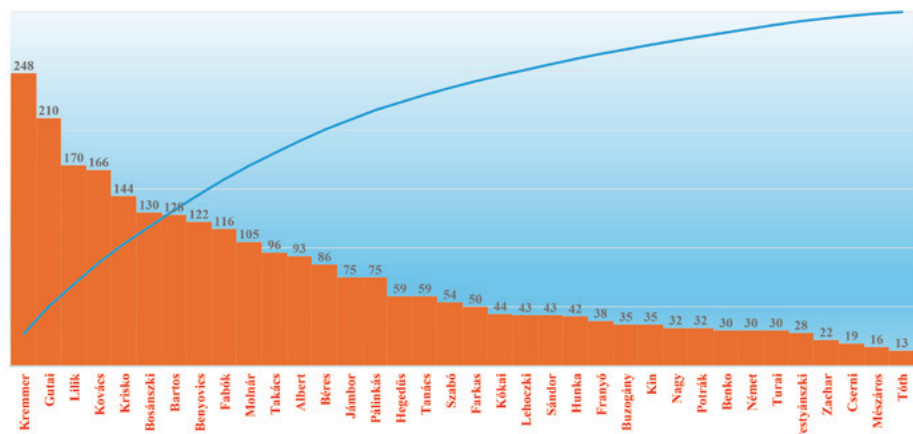
2.) A következő leggyakoribb női névvégződés az *-a* vagy *-ka* (helyesen: *-á*, *-ká*). Mendei példa az 1780-as évekből: Babusa, Roszicza, Trpka, Vrchovszka, az 1800-as évek

ÉVSZÁM	A FÉRJ NEVE	A FELESÉG NEVE
1753	Adreas Halanick	Eva Cseplekova
1753	Thomas Treblik	Marianna Valkova
1755	Joannes Krausz/Krancz?	Sophia Mátyej[kova]
1758	Martinus Fabián	Dorothea Bukova
1758	Joannes Kraus (keresztapa)	Dorothea Kresova (keresztanya)
1760	Michael Potrák	Anna Králova
1761	Mathias Bartos (keresztapa)	Dorothea Dovicsova (keresztanya, 1766-ban -ova nélkül)
1761	Martinus Fabján	Dorothea Szuhova
1765	Nicolaus Hegedüs	Dorothea Csukova
1767	Paulus Palik	Anna Ocsova
1772	Mathias Bosanszki (keresztapa)	Maria Muliczova (keresztanya)
1775	Jacobus Pantutsek	Anna Gyurova
1775	Jacobus Kremer (keresztapa)	Catharina Jancsikova (keresztanya)
1775	Jacobus Kremer (keresztapa)	Catharina Jancsikova (keresztanya)

3. táblázat

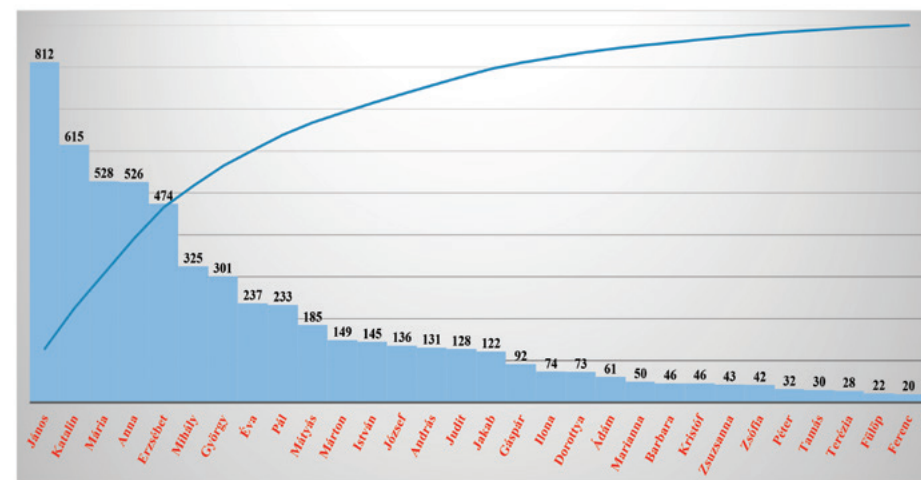
Néhány -ova végződésű nő neve az 1700-as években a Kereszteltek anyakönyvében

A leggyakoribb vezetéknév Mendén (az 1700-as években)

A MENDEI NEVEK VILÁGA

A leggyakoribb keresztnév (az 1700-as években)

elejéről Kirska (1812. 10. 04.) stb. női nevek, amelyek egyike sem a férjek nevének női áthajlításai nyomán keletkezett. Ezekben az esetekben a nyelv *genus (nem) szerinti megkülönböztetése* vívódott át a tulajdonnevekre, vagyis a családnévekre.

3.) A női nevek többségében azonban nem található megkülönböztető családnévvégződés. Sőt, a keresztszülők sem feltétlenül egymás házastársai, hanem két rokon vagy ismerős, illetve egyház- vagy templomszolga látta el a tisztséget. A hivatalos latin szavak sem használhatók eligazodási támpontként, ugyanis a *sponsores* (jótállók), a *levantes* (kiemelők), a *susceptores* (fölvők, átvállalók), a *patrini* (keresztszülők; bérmaszülők) stb. keresztségi tisztségek egyaránt vonatkozhattak férfira és nőre. Ilyen esetekben adott személy nemi hovatartozására (*genusára*) csak a keresztnév-

ből lehet következtetni.

Az 1700-as években Mendén 53 női keresztnévet és elenyésző számban néhányuk kombinációját (például Anna Erzsébet, Anna Mária stb.) anyakönyvezték, illetve kapták keresztnévként az újszülött lányok. A Teréza kivételével – amely Tercza/Tereza olvasatokban többször előfordult – egyik kapott női keresztnév sem vált vezetéknévvé. (A Tercza/Tereza vezetéknévet férfi viselte!)

4.) Végül önálló csoportot alkotnak az egyébként női keresztnévekből vagy női becenevekből képzett családnévek. Az anyakönyvekben mindössze néhány található belőlük: a Roszicza (< Rosa, Rosalia), Ursi (< Ursula), Viola és Virág női keresztnéveket családnévként jegyezték be.

Balogh Gábor
kutató

MOTOROS NAP MENDÉN

Mende Község Önkormányzata és a Honda Goldwinggal Túrázók Baráti Köre 2025. május 2-án vezetéstechnikai tréninget és motorosnapot szervezett a Katlanban.

A motorosok délelőtt és délután tanpályán csiszolhatták tudásukat, míg a kilátogatók ismerkedhettek a motorokkal. A résztvevők a nap folyamán a településen motorosfelvonuláson mutatták meg motorjaikat az út szélén kíváncsiskodó nézőknek. A tréninget köszönjük a Hungária Rendőregylet tagjainak!

Dr. Mona Gyula
címzetes főjegyző

SZÉLES UTAT KÍVÁNUNK!

KISKALÁSZ ZENEKAR

2009 januárjában kezdődtek az első stúdiófelvételeink a Kiskalász zenekar tagjaival, így ettől az évtől számítjuk megalakulásunkat. Elsőként pár verset zenésítettünk meg Bartos Erika Zsákbamacska kötetéből, de aztán hamar kiderült hogy Erika csodás költeményei újabb és újabb dalokra inspirálnak minket. Ebből a szerencsés találkozásból születtek meg első lemezeink: Zsákbamacska (2009), Százlábú (2011) és Hepehupa (2012).

Az egykori Alexandra Records kiadásában és forgalmazásában jelentek meg, és őszintén szólva nem várt sikert eredményeztek: A Zsákbamacska illetve a Százlábú aranylemez lett.

2012-ben kaptunk egy kivételes felkérést az Eisberg cégtől, hogy készítsünk a gyerekeknek, egy saláta-zöldség népszerűsítő lemezt. Izgalommal, és kihívással telve elvállaltuk, és így született meg a Salátamánia melynek címadó dalához egy gyurmaklip is készült. Nagyon büszkék vagyunk rá, hiszen ez volt az első, teljes mértékben saját dalszövegeket tartalmazó CD-nk, ami szintén nagyon közkedvelt lett. Majd ezt követte a Gyere az állatkertbe album, mely az egyik nagy kedvencünk lett! 2021 októberében megjelent a Nyuszimotor című lemezünk, melyen 18 dal található, és ezek az évszakok szerint csoportosítva követik egymást. 2023 év végén pedig egy hagyományörző Karácsonyi lemezzel ajándékoztuk meg a kicsit, melynek címe Gyertek menjünk Betlehembe.

A lemezekkel párhuzamosan az évek során kialakultak a koncert programjaink is.

Az adventi időszakra karácsonyi dalainkból álló itt van a szép Karácsony koncert, az év többi időszakára pedig a Nyuszimotor, Gyere az Állatkertbe, illetve Hepehupa koncertek. Ezek mindegyikében elhangzanak a nagyobb slágerek úgy mint: Százlábú, Palacsinta, Zooli a zebra, Hepehupa, Nem akarok, melyekből az utóbbi három a Youtube csatornán több millió nézettséget ért el. Mára már büszkén mondhatjuk hogy szerte az országban, a nagyobb hazai fesztiválok vendégeskedtünk. Azon túl, hogy nagyon szeretünk élőben együtt zenélni így négyen, külön boldogság számunkra, hogy ezzel sok-sok családnak okozunk örömet - hiszen zenészként ez a legtöbb amit kívánhatunk. Köszönjük mindenkinek aki támogatja a hivatásunkat!

Zenekarunk tagjai:

Varga Bori - ének, fúvós hangszerek

Sántha Gábor - ének, gitár

Boros Attila - basszusgitár

Angler Ákos - ütőhangszerek

Márkus Gergő - hangmérnök

Varga Bori

INGYENES SZAKMAI OKTATÁS FELNÖTTEK RÉSZÉRE, Ceglédi SZC Mihály Dénes SZAKKÉPZŐ ISKOLÁBAN **GYÖMRŐN!**

Felnőttképzés keretein belül tanulhat, diákigazolvány igényelhető.
Képzéseink tervezett indítása **2025. szeptember-október.**

Szakmai képzés: Nyvsz: B/2021/001718

Informatikai támogató munkatárs 700 óra

Alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezők részére:

- **Szociális ápoló és gondozó** 1,5 év
- **Kereskedelmi értékesítő** 1 év
- **Villanyszerelő** 2 év

Érettségizettek részére:

- **Pénzügyi-számviteli ügyintéző** 2 év
- **Vállalkozási ügyviteli ügyintéző** 2 év
(egyetlen ügyviteli szakma)
- **Informatikai rendszer és alkalmazás-üzemeltető technikus** 2 év
- **Szoftverfejlesztő és -tesztelő** 2 év
(Alkalmazások és mobil alkalmazások fejlesztése, tesztelése)
- **Logisztikai technikus** 1,5 év
(Logisztika és szállítmányozás)
- **Grafikus** 1,5 év
(út a nyomdai előkészítéshez)

- **Szociális és gyermekvédelmi szakasszisztens**
(A személyes gondoskodás felnőtteknek és gyermekeknek) 1,5 év
- **Oktatási szakasszisztens** 2 év
- **Óvodai nevelő** 2 év
- **Kéz- és lábápoló technikus - Kézápoló és körömkosmetikus** 1,25 év
- **Kéz- és lábápoló technikus - Speciális lábápoló** 1,25 év
- **Általános ápoló**
- **Gyógymasszőr**
- **Kisgyermekgondozó, -nevelő** 1,5 év
- **Ortopédiai műszerész**

www.mdiskola.hu

BEIRATKOZÁS IDŐPONTJA:

2025. 07. 09-ig munkanapokon,
nyári szünetben 2025. 08. 25-ig
minden szerdán, utána munkanapokon
14:00-19:00 óra között

BEIRATKOZÁS HELYSZÍNE:

Ceglédi SZC Mihály Dénes Szakképző Iskola,
2230 Gyömrő, Fő tér 2/b. II. emelet
06-70/504-2778
mdpongracz@gmail.com

TÁNCDALFESZTIVÁL ANNO...

Régi idők emlékére

Krutilla Fruzsina

Ki ne emlékezne a fergeteges és örök emlékű táncdalfesztiválok dalaira, retro slágereire, előadóira? Ezeket a felejthetetlen előadókat és pillanatokat eleveníti fel a Pódium Színház nagyszerű előadása a Családi Napon 06. 14-én, 17:30-tól.

Kósa Dénes

Számtalan olyan sláger csendül fel, melyek megalapozták a magyar zenei élet közel négy évtizedét! Humor, tánc, és rengeteg ének.

Madár Veronika

Bednai Natália

TAVASZI FINOMSÁGOK

Vörösborban pácolt sertésárja

Hozzávalók: A húshoz

- 200 ml száraz vörösbor
- 200 ml passata
- 30 ml Worcestershire-szós
- 3 gerezd fokhagyma
- 600 g szeletelt sertésárja
- só, bors

A salátához

- 200 g bulgur
 - 1 db padlizsán (400 g/db)
 - 4 ek étolaj
 - só
 - 2 ek mediterrán fűszerkeverék
 - 500 g színes koktélpárladicsom
- A tálaláshoz**
- 200 g feta sajt
 - 1 db citrom
 - 1 csokor friss bazsalikom

alatt megsütjük. Sütés közben sózzuk, borsozzuk. Amikor megsültek a húskok, leveszük őket a rácsról, és szeletelés előtt legalább 5, de akár 8 percet is pihentetjük. Tányérba szedjük a salátát, a tetejére morzsoljuk a feta sajtot, reszelünk rá citromhéjat és frissen aprított bazsalikkal meglocsoljuk, végül mellé helyezzük a húst is.

Vörösborban pácolt sertésárja: A vörösborban pácolt sertésárja első lépéseként a páchoz egy tálban összekeverjük a vörösbor, a passatát, a Worcestershire-szószt és a reszelt fokhagymát. A hússzeleteket enyhén megklopfoljuk, beletesszük a pácba, és minimum 1, maximum 3 órára benne hagyjuk.

Mediterrán párladicsomsaláta: A bulgurt átmossuk és dupla mennyiségű, enyhén sós vízben puhára főzzük, majd lehűtjük. A padlizsánt 1 cm-es kockákra vágjuk. A rostlapra locsolunk egy kevés olajat, és időnként átkeverve 3-4 perc alatt megsütjük rajta a padlizsánt. Sütés közben sózzuk és megszórjuk a fűszerkeverék kb. felével. Ha megsült, egy tálba szedjük. Pótoljuk az olajat, majd jöhetnek a koktélpárladicsomok. Ezeket is sózzuk és megszórjuk a maradék fűszerkeverékkel, majd pirítás után szintén egy tálba szedjük. A lehűtött bulgurhoz keverjük a megsült padlizsánt és párladicsomokat.

Sütés és tálalás: A tarját sütés előtt fél órával kivesszük a hűtőből, majd a forró grillrácsra helyezve, oldalanként kb. 2-2 perc

Jó étvágyat!

Elkészítjük a pudingot.

A tojásokat kézi habverővel kikeverjük a cukorral, majd hozzáadjuk az olajat, tejet, lisztet és jó alaposan összekeverjük.

Mehet bele a vaníliás cukor, sütőpor, szódaikarbóna. Ezt az egész masszát egy tetszőleges (nagyobb) méretű sütőpapírral kibélelt tepsibe tesszük, megszórjuk a gyümölccsel, rákanalazzuk a pudingot.

Előmelegített sütőben 180-200 C fokon nagyjából 30 percig sütjük.

Tálalásnál megszórhatjuk porcukorral (elhagyható)

Hozzávalók:

- 500 g rétesliszt
- 350 g porcukor (lehet vegyesen is)
- 4 tojás
- 1 csomag vaníliás cukor
- 1 csomag sütőpor
- 1 csipet szódaikarbóna
- 300 ml tej
- 200 ml étolaj
- eper (vagy bármilyen gyümölcs)

Puding

- 350-400 ml tej
- 1 cs. (40 g) vaníliás pudingpor
- 2 ek cukor

REJTVÉNY GYERMEKEKNEK

Előző számunk rejtvényének helyes megfejtése:

béka, hód, juh, tehén, bagoly, őz, hiúz, macska, ló, bolha, elefánt, vidra, majom, sün, kutya volt.

Gratulálunk a szerencsés nyerteseknek, akik pizzautalványt nyertek:

Borbély Botond, Bartos Petra, Somogyi Dorina

Nyereményük 1-1 db 32 cm-es pizza a Random House Bistro-ból.

Az ajándék átvehető a Polgármesteri Hivatal titkárságán telefonos egyeztetés után (+36-29/438-001), ügyfélfogadási időben. (H: 08-18; Sz: 08-16; P: 08-12)

A ÚJ FELADVÁNYUNKHOZ JÓ IDŐTÖLTÉST KÍVÁNUNK!

A megfejtéseket 2025. június 20-ig kérjük a mende@mende.hu címre elküldeni, a nyerteseket e-mailben is értesítjük!

KERESD MEG A TÁBLÁZATBAN A 10 ELBÚJT ZÖLDSÉG NEVÉT!

M	A	X	N	L	X	A	U	N	E
O	T	A	R	D	N	R	A	V	G
S	Z	K	A	T	Á	L	A	S	Z
C	S	R	F	X	R	Ó	K	A	S
I	O	O	C	U	S	R	K	Q	R
D	P	B	W	R	U	I	N	L	É
A	Á	U	O	M	R	B	K	Z	P
R	K	B	P	P	G	F	V	Ö	A
A	P	L	A	M	Y	G	A	H	T
P	I	P	K	W	G	U	X	H	Z

2025. június 14. szombat

Újra Családi nap a Kallanban!

9⁰⁰-10⁰⁰

9⁰⁰-13⁰⁰

10⁰⁰-15³⁰

Nevezés a főző- és a ping-pong versenyre
Ping-pong verseny (nevezés a helyszínen)

FŐZŐVERSENY

„Mende legjobb szakácsa” cím elnyeréséért

Nevezni a Mendei Polgármesteri Hivatalban, a mende@mende.hu email címen, vagy a helyszínen lehet.

10⁰⁰-16⁰⁰

10⁰⁰-15⁰⁰

11⁰⁰-12⁰⁰

11⁰⁰-

13⁰⁰-

14⁰⁰-

13³⁰-14⁰⁰

14⁰⁰-14³⁰

Oldtimer autókiállítás

Egész napos kreatív foglalkozás Helgával „Sütiklub”

Rendőrségi eszközök, a Mentők és a Honvédség bemutatója

Újraélesztési technikák bemutatása

Harcművészeti bemutató

Főzőverseny zsűrizése

Mesevár óvoda gyermekeinek műsora

Géza Fejedelem Általános Iskola
tanulóinak műsora

Kiskalász Zenekar gyerek műsora

Cirkos táncház

Táncdalfesztivál a Pódium Színház előadóival

Open Air Disco (DJ Janó)

Folyamatos gyermekprogramok

Dodzsem, nosztalgia körhinta, ugrálóvár, curojumping, játszóház,
bölcsi-hempergő, sütisátor, lángos sütés, palacsinta, kürtöskalács, görhöny, ping-pong verseny,
A játékok a dodzsem kivételével ingyenesek. A dodzsem kedvezményesen 500.-Ft/menet

Belépőjegy nincs!

www.mende.hu • Mende Község Önkormányzata

A rendezvényre különbusz indul 12⁰⁰-kor pusztaszentistváni játszótérrel. 12⁰⁰-kor a Dózsa György út végéről este pedig vissza 19⁰⁰-kor a Dinnyés közlél

Projekt azonosító szám: TOP_PLUSZ-3.1.3-23-PT1-2024-00033

